ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Ижтимоий-сиёсий шаҳар газетаси

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 111 (8.695) ◆ 1995 йил 25 сентябрь, душанба ◆ Сотувда эркин нархда

БУГУНГИ КУН «ТО» «ТО» НАФАСИ

МАМЛАКАТИМИЗДА

❑ Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Андижон вилояти Асака тумани пахтакорларини катта меҳнат ғалабаси — пахта тайёрлаш режаси бажарилганлиги билан қутлади.

❑ Қишлоқ хўжалик вазирлигида Бош вазирнинг биринчи ўринбосари Исмоил Жўрабеков кузги дон экиш ва пахта теримини жадаллаштириш масалаларига бағишлаб сим орқали кенгаш ўтказди.

❑ Тошкент вилояти билан Хитойнинг Шаньси провинцияси ўртасида биродарлик алоқалари ўрнатилди.

❑ Паркент туманидаги Намданак қишлоғининг 1000 йиллиги нишонланди.

❑ Тиббиёт институти талабаси Шоҳида Ғуломова Тошкентдаги «Алпомиш» саройида ўтказилган «Маликабону-95» танловининг ғолиби бўлди.

❑ 23 сентябрдан бошлаб 1 АҚШ долларининг сотиб олиш ва сотиш тижорат қиймати 33 сўм 50 тийин бўлди.

ҲАМДЎСТЛИКДА

❑ Қирғизистон парламенти Президент сайловларини 1995 йил 24 декабрда ўтказиш тўғрисида қарор қабул қилди.

❑ Киевда Беларусь Президенти Александр Лукашенко ва Украина Президенти Леонид Кучма ўртасида музокаралар бўлиб ўтди.

❑ Россия Президенти Борис Ельцин Чеченистон халқига мурожаат этиб, бу ердаги муаммони сиёсий йўллар билан ҳал этишга мойиллигини яна бир бор таъкидлади.

❑ Грузия давлатининг раҳбари Эдуард Шеварднадзе расмий равишда Президентликка номзод этиб рўйхатга олинди. Бу мамлакатда Президент сайловлари шу йил 5 ноябрда бўлиб ўтади.

❑ Ереванда Арманистоннинг янги парламенти иш бошлади.

❑ Россия молия вазирлиги 27 сентябрдан аҳоли учун қиймати 100.000 ва 500.000 рубль бўлган давлат заёмларини чиқаради.

❑ Бугундан Грузияда миллий валюта — лари муомалага киритилди.

❑ Бугундан Россияда «қишки вақт» жорий этилди: соат миллари бир соат орқага сурилди.

❑ Россия ҳукумати деҳқонлардан дон сотиб олиш учун 3 триллион рубль маблағ ажратди.

ХОРИЖДА

❑ Бугун Нью-Йоркда Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош ассамблеясининг юбилей — 50-сессиясида умумсиёсий мунозаралар бошланади. Бу сессияда жаҳоннинг 185 мамлакати вакиллари иштирок этмоқда.

❑ Бугун Страсбургда Европа Кенгашининг навбатдаги сессияси иш бошлади. Унда бу қитъа ташкилотига Россия, Украина ва Македонияни қабул қилиш масаласи ҳам муҳокама этилади.

❑ Исроил билан Фаластин ўртасидаги музокараларда Фаластинга Иордан дарёсининг ғарбий соҳилида ҳам чекланган мухторият бериш тўғрисида бир битимга келинди. Бу ҳақдаги шартномани 28 сентябрь куни имзолаш мўлжалланмоқда.

❑ Япония ҳукумати табиий офатдан зарар кўрган Шимолий Кореяга 500 минг АҚШ доллари миқдорида фавқулодда ёрдам кўрсатиш тўғрисида қарор қабул қилди. Япония Корея Халқ Демократик Республикаси билан дипломатик алоқаларга эга эмаслиги сабабли бу ёрдам Бирлашган Миллатлар Ташкилоти орқали кўрсатилади.

❑ Литва Президенти Альгирдас Бразаускаснинг Анқарага расмий ташрифи натижасида Литва зобитларини Туркия қуролли кучлари ҳарбий ўқув марказларида қайта тайёрлашга келишиб олинди.

❑ Англиялик Анна Миллер бир йил давомида ўз сигиридан 26 минг 963 килограмм сут соғиб олди. Унинг говмиши кунига 80 литр сут берар экан.

❑ Нью-Йоркда Профессионал шахматчилар уюшмаси тасарруфида Гарри Каспаров билан Вишванатан Ананд ўртасида ўтказилаётган жаҳон биринчилиги етти учрашувининг ҳаммасида кучлар тенг келди. Ҳозирча ҳисоб 3,5:3,5. Жаҳон чемпиони номи учун бу мусобақада 20 та ўйин ўйналиши керак.

Меҳнат жамоаларида

ДАСТУРХОНДАГИ РИЗҚИМИЗ

Узоқ йиллардан бери эл хизматига камарбаста бўлиб келаётган шаҳримиздаги йирик нон заводларидан бири 5-нон корхонасидир. Бу корхона дарвозасидан бир суткада 40-45 тонна олий навли нон маҳсулотлари чиқиб туради. Улар пойтахтимизнинг 200 дан ортиқ дўконларига тарқалади.

— Корхонамизда 300 га яқин новвойлар меҳнат қилишади. Улар кундалик буюртмаларни аъло сифатли бажаришга ҳаракат қилишади, — дейди завод директори Зуҳриддин Эрматов. — Халқимизнинг нон маҳсулотларига талабини ҳисобга олиб корхонамиз ўз фаолиятини йил сайин кенгайтириб бормоқда. Бундан бир неча йил муқаддам «Бирлик» даҳасида булка, обинон, қандолат маҳсулотлари ишлаб чиқарадиган цехни ишга туширган эдик. Бу ерда бир кунда 8 тонна нон маҳсулотлари ишлаб чиқара бошладик. Натижада шу ерлик аҳоли хизматимиздан миннатдор бўлиб корхонага келадиган даромадимиз ҳам орта борди. Бу фойдали ҳаракатни давом эттиришни ўз олдимизга мақсад қилиб қўйгандик.

Шу туфайли бу йил Ибн Сино даҳасида яна бир янги нон цехи ишга туширилди. У бир кунда 10-12 тонна олий навли булка нон ва 20 турдаги нон-булка маҳсулотлари ишлаб чиқариш кучига эга. Цехга ўрнатилган техникалар Германиянинг «Винклер» фирмасидан келтирилган. Озод Зиёдуллаев бошчилик қилаётган бу цехда 40 та новвой икки сменада ишламоқда. Ҳозирда шундай цехлар яна икки жойда — шаҳримизнинг «Кўкча» ва «Бешқайрағоч» даҳаларида қад кўтармоқда. Улар ҳам яқин кунлар ичида аҳолига хизмат кўрсата бошлайди...

Бир зум иш жараёнини кузатамиз. Тайёр хамир қорилган махсус идишлардан тушаётган хамирлар автомат машиналар ёрдамида бўлакланиб, бирин-кетин конвейер лентларидан ўрин олади. Улар бир маромда ҳаракатланиб пишириш жойларида тайёр нон ҳолига келгач яна лентлар орқали тахловчилар қўлига келиб тушади. Нон тахловчилар Баҳодир Каримов, Ҳидоят Азимов тайёр маҳсулотларни контейнерларга жойлашади. Худди шу ерда улар нон машиналарига ортилиб дўконларга жўнатилади. Энг муҳими маҳсулот туриб қолмайди, у иссиғида жойларга тарқатилади.

Новвойларнинг ҳаммаси маълум бир юмушни бажаришади. Масалан, Ҳасан Зияев ва Озода Одилова хамир тайёрлаш жараёнида қатнашишса, Маҳфуза Эрматова Мактуба Эрматова ва Муборак Солихўжаевалар нонни оби-тобига етказиб пиширишади. Хуллас, бир сменада улар 16 тонна маҳсулот ишлаб чиқаришади. Корхонада иш уч сменада ташкил этилган бўлиб новвойлар кеча-кундуз ишлашади.

Кундалик нон маҳсулотларининг сифатли бўлиши ва белгиланган андозага жавоб беришида корхона лаборатория хизматининг катта ходими Нина Гонорскаянинг хизматлари таҳсинга лойиқ.

— Илгарилари онда-сонда бўлса-да, харидорлардан маҳсулотларимиз сифати хусусида эътироз билдирилган мактублар келиб турарди. Ҳозир бундай хатлар мутлақо йўқ, — дейди Зуҳриддин Эрматов. — Чунки асосий эътиборимиз сифат масаласига қаратилган. Шу мақсадда корхонада тўрт кишидан иборат ҳайъат тузилган. Унга бош муҳандисимиз раҳбарлик қилади. Ҳайъат аъзолари маҳсулот сифатини мунтазам назорат қилиб боришади. Агар бирон-бир нон маҳсулоти талабга жавоб бермайдиган ёки эзилган, куйган бўлса у ажратиб олиниб, шу чоғнинг ўзидаёқ айбдорга танбеҳ берилади.

Корхона цехларини кўздан кечирдик. Улар тўла таъмирланиб барча техник ускуналар деярли янгиланган. Ҳар бир цех ўз дам олиш хонасига эга. У ерда новвойлар учун зарур бўлган қулайликлар мавжуд. Албатта меҳнат тўғри ташкил этилган, ишчиларга қулай шароитлар яратилган жойда иш унуми ҳам яхши бўлади. Корхонанинг белгиланган режаларини ошириб бажаришида ҳамда сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришида мана шу омил қўл келмоқда.

Маҳмуд КОМИЛЖОНОВ.

Нишондорларимиз

АБАДИЙ БОЛАЛИК

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг Ўзбекистон Мустақиллигининг тўрт йиллиги муносабати билан яқинда эълон қилинган Фармонига кўра ишлаб чиқариш илғорлари, жамоатчилик вакиллари, фан ва маданият намояндаларининг катта гуруҳи Ватанимизнинг орден ва медалларига, бир қатор ходимлар эса республикамизнинг фахрий унвонларига сазовор бўлдилар.

«Тошкент оқшоми» газетаси «Ўзбекистон қаҳрамони» юксак унвонига сазовор бўлганлардан бири — В. П. Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг чилангар-йиғувчиси Эркин Алимуҳамедов ҳақида оқшомхонларга ҳикоя қилиб берган эди.

Бугундан бошлаб эса ўзининг янги «Нишондорларимиз» рукни остида Ватанимизнинг юксак мукофотларига сазовор бўлган ҳамшаҳарларимиз тўғрисидаги суратли лавҳаларни бериб боришни бошлайди. Биринчи суратли лавҳамиз болаларнинг севимли адиби — Ўзбекистон халқ ёзувчиси, «Дўстлик» ордени билан тақдирланган Қуддус Муҳаммадий ҳақида.

Кўзлари кулиб турувчи, юзларидан доимо табассум аримайдиган бу ажойиб инсонни барча танийди. Айниқса у болаларнинг жону дили. Республикамиздаги барча мактаб болаларининг тили шу кишининг шўх, қувноқ, фалсафага мойил шеърлари билан чиққан. Инсоний фазилатларга, гўзалликни қадрлашга, юртни севишга ўргатган. Ҳозир ҳам салкам 90 ёшга бориб қолган суюкли шоирни кўрган болалар унинг рўпарасига югурадилар:

— Ассалому алайкум, Қуддус бобо!

Шу лаҳзада Қуддус Муҳаммадий борлиқни унутади. У болалар оламига, болалик оламига кириб кетади.

Қуддус Муҳаммадий ўзбек болалар адабиётининг отахони, унинг бешигини тебратган меҳрибони, ўнлаб болалар шоирларининг устози аввалидир.

Йиллар ўтаверади. Бу сўзни айтиш қанчалар осон, айни пайтда, қанчалар оғир. Енгиллиги шуки, йилларни ўз меҳнати, эзгу ишлари билан ризо қилган инсон осонгина айтади. Гулдек умрни елдек совурганлар эса йиллар ўтаверади деб асло айтолмаса керак.

Ўзбекистон халқ ёзувчиси Қуддус Муҳаммадий эса йиллар ўтаверади деб айтмаса керак. Сабаб Қуддус оға Ўзбекистонда қанча болажон бор бўлса, уларнинг юрагида яшайди. Қуддус аканинг болалиги — абадий болалик. Абадий болалик эса мангулик демакдир.

Бобо шоиримизнинг ижод йўлига назар солган киши бунга бир эмас, бир неча марта амин бўлади. Қулоқ солингга: «Бўлай десанг боғбон, Ё Ватанга посбон, Ё осмонда учувчи, Ё денгизда сузувчи ... Барига ўқиш керак...» Бу шеър ёзилганига биласизми, қанча бўлди? Лекин бугун ёзилгандек. Чини билан ҳам ўқишсиз, ўқишсиз ким бирон нарсага эришибди!

Қуддус аканинг шундай шеърлари борки, улар болалар учун маёқ бўлиб кетган: «Шеърим — очил дастурхон», «Куз», «Жуда қизиқ, жуда чиройли», «Тугмача», «Темирлар ўйини»... Қайси бирини болажонларимиз ёддан билмайди! Қуддус бобомиз ана шундай шоир!

Одатда ҳаётда сарҳисоб бўлади. Одам боласи шунда қилган ишларидан рози ёки норози бўлади. Шоир бобомиз эса ўз умридан минг бора розилигига аминмиз. Бу умр болаларни ҳар тарафлама мукаммал бўлиб тарбия топишига бағишланди. Бу умр мевалари отадан болага мерос бўлиб келяпти.

Бир учрашувда барвастагина, олтмишларга бориб қолган киши сўзга чиқди. У шоирга қараб: «Мен еттинчи синфда ўқанлигимда сизнинг шеърларингизни ўқиб ёд олганман. Бугун набирам еттинчи синфда ўқияпти. У ҳам сизнинг шеърларингизни жон дили билан ўқияпти. Сиз бизнинг шоиримизсиз», деганида Қуддус Муҳаммадийнинг кўзларига ёш қалққанига гувоҳ бўлганман. Шоир учун энг катта раҳмат — аслида шу.

Президентимиз Фармони билан Мустақиллигимизнинг тўрт йиллиги байрами арафасида Қуддус Муҳаммадийнинг «Дўстлик» ордени билан тақдирланиши, айни пайтда, шоирнинг катта хизматларининг эътироф этилишидир.

«Шеърим — очил дастурхон» деб ёзган эди шоир. Йўқ, назаримизда болалар шоирининг қалби очиқ дастурхон. Шеър эса шу дастурхондаги эзгу бир неъматдир. Бу неъматдан ҳали кўп авлодлар баҳраманд бўладилар.

Темур УБАЙДУЛЛО.

ПОЙТАХТНИНГ БИР КУНИ

/ ЯНГИЛИКЛАР / ВОҚЕАЛАР / ХАБАРЛАР

БУЮРТМА БЎЙИЧА

Шаҳримиздаги мавжуд кичик корхоналарнинг кўпчилиги тикувчилик соҳасида иш юритади. Уларнинг айримларигина мана шу кичик корхоналар ва фермерлар учун дастгоҳлар ишлаб чиқаради.

«Алгоритм» ишлаб чиқариш бирлашмаси ҳудудидан жой олган «ТЭК ва К» кичик корхонаси худди ана шундай кичик-кичик дастгоҳларни ўзлари ихтиро этишиб, ишлаб чиқаришади. Дала ҳовли учун мебеллар йиғмаси, айланма кресло, ёғжувоз, кичик ҳажмли инкубатор ва ҳоказо. Шу кунларда бундай кичик дастгоҳларнинг тури 15 тага етди. Шуниси қувонарлики дастгоҳлар асосан буюртма асосида тайёрланмоқда. Энг юқори талаб ун тегирмонига ҳамда макарон чиқарадиган ва қуритадиган машинага бўлмоқда. Биргина шу машинанинг ўзидан 100 дона ишлаб чиқарилиб, ўз эгаларига тақдим этилди. Ун тегирмонидан эса 6 таси буюртма асосида сотилди. Жамоа аъзолари аҳоли буюртмасини кутиб ўтирмай яна бошқа турдаги маҳсулотлар яратиш борасида ҳам изланишмоқда.

Гулзода МАМБЕТОВА.

ҲОЗИРЛИК КЎРИЛМОҚДА

«Тошкентуйжойинвестқурилиш» корпорациясига қарашли «Турон» акционерлик жамиятининг жамоаси шаҳримиздаги замонавий лойиҳа асосида тузилган Паркент бозорининг биринчи қисмини қуриб битказиб, иккинчи қисмини давом эттирмоқда. Шарқ меъморчилиги асосида бунёд этилган Бешёғоч бозорини ҳам шу жамоа қуриб битказганди. Қўшимча ишлар ҳали давом этаётир.

Жамиятга раҳбарлик қилаётган Мухтор Ҳабибуллаев қурилиш ишлари олиб борилаётган ҳудудларнинг раҳбарлари билан бамаслаҳат иш юритмоқда. Улар ўз имкониятларидан келиб чиқиб маҳаллалар гузарларини обод этишга ҳам кўмаклашишаётир.

Жамоа аъзолари Амир Темур хиёбонидан жой оладиган музейни қуриш учун ҳозирлик кўришмоқда. Музей лойиҳасини тайёрлаш учун танлов эълон қилинган. Яқин кунларда танловда ғолиб чиққан лойиҳа асосида жамият аъзолари қурилиш ишларини бошлашади.

Гулчеҳра МАЛИКОВА.

Шаҳрим — фахрим

ҲАШАР — ЭЛГА ЯРАШАР

Пойтахтимизнинг Эски шаҳар қисмида олиб борилаётган кенг кўламли бунёдкорлик ишлари билан бир қаторда бу ердаги маҳаллаларда ободонлаштиришга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Масалан, «Ривож» маҳалласи ҳудудидаги «Балиқчи», Қорасарой, Қумлоқ кўчалари атрофида яшовчи 300 га яқин хонадонга канализация ўтказилмоқда. Маҳалла аҳлининг фаол иштироки билан бир вақтлар обод бўлган, кейинчалик таъмирталаб бўлиб қолган чойхона қайта таъмирланиб, «Қумлоқ» чойхона-оромгоҳига айлантирилди. Яқинда бу масканнинг очилиши ҳам маҳалладошлар учун катта шодиёнага айланиб кетди. Маҳалла оқсоқоли Исмоил ака Усмонов бошчилигида «Ғойиб ота» ва «Тешик қопқоқ» қабристонлари ободонлаштирилди.

Ҳа, «Ҳашар — элга ярашар», дейилганидек, эски шаҳарликлар бу ерда бўлаётган катта ўзгаришларга бахоли қудрат ўз ҳиссаларини қўшмоқдалар.

Дилором ОРТИҚОВА.

Қурилиш майдонларида

ДЕВОРЛАРИ ҒИШТДАН

«Тошкентуйжойинвестқурилиш» корпорациясига қарашли 4-трест қурувчилари шаҳардаги кўплаб турар жой биноларининг қад кўтаришида фаол қатнашишмоқда. Яқинда фойдаланишга топширилган «Белтепа» мавзесидаги уй фикримизнинг далилидир.

Қурувчилар мазкур турар жой биносида тиклаш ишларини ўтган йилда бошлашган эди. Бинокорларнинг тез ва сифатли ишлаши натижасида шу йилнинг биринчи чорагида уйнинг бир қисми, яъни тўртта йўлаги тўла қуриб битказилди.

Яқинда бунёдкорлар мазкур турар жой биносининг қолган бўлагини ҳам фойдаланишга топширишга муваффақ бўлдилар. У олтита йўлакдан иборат бўлиб, 48 хонадонни ўз ичига олади. Деворлари ғиштли бинонинг умумий сатҳи 2 минг 910 квадрат метрдан иборат.

Ғайрат ЮНУСОВ.

ШИНАМ УЙЛАР ТАЙЁР

«Тошкентуйжойинвестқурилиш» корпорациясига қарашли 2-уйсозлик комбинати қурувчилари шаҳримизда турар жой биноларини қуришда ўз ҳиссаларини қўшиб келишмоқда. Мисол учун улар пойтахтнинг «Марказ-15» мавзесида яна битта уйни фойдаланишга топширишди.

Умумий сатҳи 2 минг 775 квадрат метрни ташкил этган бинода пардозлаш ишларини ҳам комбинат қурувчилари амалга оширишди. Хуллас мавзеда 12-уй деб номланган 9 қаватли турар жой биноси тўла қуриб битказилгандан кейин яна 45 та ҳамшаҳримиз уйли бўлишди.

Комбинат бунёдкорлари бугунги кунда якка тартибдаги уйларни ҳам қуришга эътиборни қаратишмоқда. Жумладан улар пойтахтнинг «Қурувчи» мавзесида ана шундай иккита якка тартибдаги турар жой бинолари қурилишини ниҳоясига етказишди. Ҳар бирининг умумий сатҳи 393 квадрат метрни ташкил этган икки қаватли уйда яшаш учун ҳамма шарт-шароитлар яратилган. Уй эгаларининг томорқа ери ҳам бўлиб, уларда қишлоқ хўжалик маҳсулотларини етиштириш мумкин.

Ғулом ЮСУПОВ.

Теннис: Дэвис кубоги

ОМАД КУЛИБ БОҚМАДИ

Шаҳримиздаги «Динамо» теннис кортларида уч кун давомида ҳаяжонли ва шиддатли теннис беллашувлари бўлиб ўтди. Унда Осиё — Океания минтақаси, 2-гуруҳининг энг кучли жамоалари Хитой ва Ўзбекистон теннисчилари командалар ўртасида норасмий жаҳон чемпионати ҳисобланмиш Дэвис кубоги бўйича 1996 йили 1 гуруҳга чиқишга ягона йўлланма учун баҳс олиб бордилар.

Ҳар доимгидек, ўзбекистонлик теннисчилар баҳсини энг кучли спортчимиз О. Огородов бошлаб берди. У Хитойнинг иккинчи ракеткаси Жанг Жиахуани 6:2, 4:6, 6:2, 6:1 ҳисобида енгди. Шу куни Томашевич ҳамда Пан Бинг ўртасидаги баҳс ҳам ниҳоятда шиддатли кечди. Дастлабки сетни 7:5 ҳисобида бой берган Дмитрий, ўзини қўлга олиб 6:4, 7:6 ҳисобида зафар қучиб олдинга чиқиб олди. Лекин ана шу ҳал қилувчи вазиятда унинг жароҳатланиши бутун режаларни чиппакка чиқарди. Пайтдан фойдаланган Пан Бинг охирги икки сетда осонлик билан ғалаба қозониб беллашувни ўз фойдасига ҳал қилди.

Жуфтлик учрашувида ҳам жароҳатланган Томашевич ўрнига Огородов билан майдонга тушган В. Куценко ўз рақибларига беш сетлик ўйинда ютқазиб қўйишди. Кеча О. Огородов Хитой терма жамоасининг энг кучли ўйинчиси Пан Бинг билан куч синашди. Ва учта сетда 6:3, 7:5, 6:3 ҳисобида ғолиб чиқди. Шу билан умумий ҳисоб 2:2 бўлгач энди В. Куценко билан Жанг Жиахуа ўртасидаги охирги ўйин ҳамма нарсани ҳал қиларди. Ушбу ўйинда Ж. Жиахуанинг тажрибаси қўл келиб 6:1, 6:2, 7:6 ҳисобида устун келди.

Шундай қилиб Томашевичнинг жароҳати терма жамоамиз учун жуда қимматга тушди. 1996 йили биринчи гуруҳ командалари ўртасида беллашиш хитойлик теннис усталарига насиб этди.

Дилшод ИСРОИЛОВ.

Футбол

САФАРДАГИ ҒАЛАБА

Кеча республикамизнинг олтита шаҳрида футбол бўйича мамлакат чемпионатининг навбатдаги 24-тур ўйинлари бўлиб ўтди.

Ўтган куни Осиё чемпионлар кубогида қатнашаётган Фарғонанинг «Нефтчи» жамоаси Семипалатинскда «Елимай» жамоаси билан учрашиб, 4:1 ҳисобида мағлубият аламини тортдилар. Чемпионат жадвалида белгиланган «Нефтчи» — «Политотдел» учрашуви эса бошқа кунга қолдирилди.

«Пахтакор» сафарда Муборакнинг «Машъал» жамоаси билан учрашди. Биринчи бўлим меҳмонларнинг устунлигида ўтган бўлса-да ҳисоб очилмади. Иккинчи таймнинг бошларида пахтакорчи Собир Ходиев жаримадан киритган тўпи билан ҳисобни очди. Ўйиннинг 63-дақиқасида эса Собир Ходиев бурчакдан тепган тўпни Эркин Назаров мезбонлар дарвозасига боши билан уриб киритди. «Пахтакор» ҳисобидаги учинчи тўп муаллифи Улуғбек Рўзимов бўлди. Ўйиннинг охирларидагина мезбонлар жаримадан ягона тўпни киритишга муваффақ бўлдилар. Ҳисоб—1:3.

Чемпионат охирлаётгани сайин ўйинлар жуда қизиқарли, қизғин тус олмоқда. Жадвал пешқадами бўлган «Нефтчи» иккита учрашувни ҳозирча ўтказмаганлиги учун унинг ортидан бораётган «Навбаҳор» 60 очко билан биринчи ўринга кўтарилди. «Нефтчи»да ҳозирча 57 очко бор.

Кеча бўлиб ўтган бошқа ўйинларда эса қуйидаги натижалар қайд этилди: «Навбаҳор» — «Темирйўлчи» — 4:1, «Атласчи» — АСК — 1:0, «Янгиер» — «Наврўз» — 1:0, «Динамо» — МҲСК — 1:2.

Ботир ҲУСАИНОВ.

ЎНТА МАШИНА БОЛГАРИЯГА

Тошкент қишлоқ хўжалик машинасозлиги ишлаб чиқариш бирлашмасининг йиғув цехи ишчилари изчиллик билан меҳнат қилишмоқда. Бу ерда кейинги вақтда фақат республикамиз қишлоқ меҳнаткашлари учун эмас, балки хорижликларга ҳам пахта териш машиналарини йиғиб жўнатилмоқда.

— Цехимизда 30 кишидан зиёд йиғувчи-чилангарлар меҳнат қилади, — дейди цех бошлиғининг ўринбосари Александр Бегнер. — Ҳозирги кунда шу азаматларимиз ёрдамида ўнта пахта териш машинасини Болгария давлатига жўнатиш учун ҳозирлаб қўйдик. Уларни тахт қилиш учун бизга атиги бир ҳафтагина муҳлат берилган эди. Бунинг уддасидан чиқдик. Бунда кўп йиллардан буён меҳнат қилиб келаётган Ниғмат Тожиев, Николай Бедарёвларнинг ва бошқаларнинг хизмати катта бўлди. Ҳозир яна республикамиз вилоятларига жўнатиш учун пахта териш машиналарининг эҳтиёт қисмларини йиғаяпмиз.

Гули АБДУЛЛАЕВА.

ЁШЛАР ИСТАГИГА МОС

Акмал Икромов тумани Ёшлар Иттифоқи ташкилоти тумандаги ёшлар ўртасида кенг кўламли ишларни амалга оширмоқда. Ёшлар уюшмаси аъзолари сафининг тобора ўсиб бораётганлиги ҳам шундан далолат беради. Ушбу ташкилотнинг яқинда бўлиб ўтган пленумида Тошкент шаҳар Ёшлар Иттифоқи қўмитасининг биринчи котиби Равшан Абдуқодиров туман ёшлар уюшмаси фаолиятига муносиб баҳо берди.

Янги ўқув йилининг бошланиши билан олий ва ўрта махсус ўқув юртлари, мактаблардаги ёшлар билан олиб борилаётган ишлар яна ҳам авж олди. Бу даргоҳлардаги Ёшлар Иттифоқи аъзоларининг иштирокида турли маданий тадбирлар ва бадиий кечалар уюштириш, уларга ҳомийлик қилиш, аълочи талаба ва ўқувчиларни рағбатлантириш туман Ёшлар уюшмасининг доимий диққат марказидаги ишлардан саналади.

Бобур ҲАМИДОВ.

«Тошойна» ҳиссадорлик жамиятининг ишчи-хизматчилари ўз имкониятларидан тўла фойдаланиб, кўплаб мебель корхоналарига ойна ва кўзгу етказиб беришмоқда. Бунда сояловчиларнинг меҳнати катта бўлаётир. Айниқса Владимир Мирошниченко ва Шамил Шайхутдиновларнинг улуши зиёда бўлаётир.

СУРАТДА: В. Мирошниченко ва Ш. Шайхутдинов.

Рустам Шарипов олган сурат.

РЎЗҒОРБОП МАҲСУЛОТЛАР СОТИЛАДИ

«ЎзДЭУэлектроникс» фирмасининг махсус дўконларидан бири «Олой» бозоридан, иккинчиси эса «Фарҳод» ярмаркасидан жой олиб халқимизга хизмат кўрсатмоқда. Яқин кунлар ичида бу фирманинг учинчи махсус дўкони очилиш арафасида. У Бешёғоч бозори ёнидан жой олган. Дўконда аҳоли учун энг керак бўладиган турли хилдаги рўзғорбоп маҳсулотлар мавжуд бўлиб, олинган маҳсулот бир йиллик кафолати билан берилади. Бундан ташқари дўкон қошида таъмирлаш бўлимлари ҳам мавжуд бўлади.

Гулнора МАЖИДОВА.

/ ЯНГИЛИКЛАР / ВОҚЕАЛАР / ХАБАРЛАР

Яқинда республикамиз илм-фани ва халқ хўжалигининг турли соҳаларида меҳнат қилаётган бир гуруҳ ёш олимлар Ўзбекистон Ёшлар Иттифоқи Марказий қўмитасининг 1994-95 йиллар мобайнида фан, техника ва тадбиркорлик соҳаларида эълон қилинган илмий ишлар ва рисолаларнинг энг саралари учун таъсис этилган махсус мукофотларига сазовор бўлдилар. Ҳамшаҳримиз, Ўзбекистон Давлат банкининг ходими Абдулла Ҳолиқуловнинг «Бозор иқтисодиёти шароитида тадбиркорлик асослари ва чет эл тажрибаси» рисоласи ҳам ана шу мукофотга лойиқ деб топилди. Умуман, мукофотга тақдим этилган илмий ишларнинг турли-туман долзарб мавзуларда эканлиги қувонарлидир, чунки бу тараққиёт йўлида дадил одимлаётган юртимиз ёшлари доимо изланишда эканлигидан дарак беради.

Танишинг, Ёшлар Иттифоқи мукофоти соҳиблари

ЧУҚУР БИЛИМЛАР — ТАРАҚҚИЁТ МЕЗОНИ

— **Абдулла ака, фахрли мукофот билан табриклаймиз!**

— Раҳмат. Ёшлар орасидаги истеъдодларни излаб топиш ва бу борада Ёшлар Иттифоқи Марказий қўмитаси томонидан мана шундай рағбатлантиришнинг жорий этилиши муҳим маънавий-тарбиявий аҳамиятга эга. Негаки, юртбошимизнинг «Элим деб, юртим деб, ёниб яшаш керак» деган сўзлари барча ёшларимиз учун шиор бўлиб қолганлиги бизни доимо руҳлантириб, амалий фаолиятта ундайди.

— **«Бозор иқтисодиёти шароитида тадбиркорлик асослари ва чет эл тажрибаси» номли рисоласини ёзиш фикри сизда қандай туғилган?**

— Рисолани ёзишга сабаб бўлган асосий омиллардан бири мустақил юртимизда тадбиркорлик ташаббусининг ривожланиши ва бу ташаббусга давлатимиз томонидан катта эътибор билан қаралаётганлигидир. Республикамизда тадбиркорликнинг ривожланиши Президентимиз Ислом Каримовнинг «Ўзбекистон—келажаги буюк давлат» рисоласида келтирилганидек «...илғор хорижий фирмалар билан алоқа боғламаган ва битимлар тузмаган бирорта ҳам корхона бўлмаслиги керак... Шундагина биз жаҳон бозори ва ривожланган мамлакатлар билан боғлиқ бўлган очиқ иқтисодиётни барпо эта оламиз».

Ана шу мақсаддан келиб чиққан ҳолда чет эл фирмаларининг иш фаолияти ва уларнинг тажрибалари билан республикамиз тадбиркорларини таништириш фикрида мазкур рисолани ёздим. Аввало рисола учун материаллар йиғиш, кейин уларни умумлаштириш, зарур ҳолларда эса таржима қилиш муаммолари мавжуд эди. Шунинг учун бу ишга тайёргарлик 1990 йилда аспирантурада ўқиб юрган вақтимда, Москва шаҳрида бир ойлик малака ошириш курсида бўлганимда бошланган эди, чунки бу машғулотларда тадбиркорлик тўғрисида тинглаган маърузаларим, ўқиган китобларим ва улардан олган таассуротлар ҳам сабаб бўлган.

— **Республикамизда бозор иқтисодиётига ўтиш даврида аҳолини ижтимоий ҳимоя қилишга катта эътибор берилмоқда. Бу борада чет мамлакатлар тажрибаси қандай?**

— Ҳақиқатан ҳам давлатимиз бугунги ўтиш даврида аҳолини ижтимоий ҳимоя қилишга катта ғамхўрлик кўрсатяпти. Бу масала энг асосий вазифа бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади. Шуни айтиш кераккки, жаҳон тажрибасида кексалик бўйича нафақа миқдори кейинги ўн йил ичида ишлаб топилган даромаддан келиб чиқиб белгиланади. Бу миқдор Бельгияда — 60 фоизни, Францияда — 50 фоизни, Италияда — суғурта шартномаси билан қамраб олинган кейинги уч йил давомида ишлаган ўртача даромаднинг икки фоизини ташкил этади. Ногиронлик бўйича нафақа АҚШ, Япония, Франция, Германия ва Италияда кексалик нафақасига тенгдир. Буюк Британия ва Бельгияда эса иш ҳақи ва қаровдаги кишиларнинг сонига тенг бўлади. Швецияда иш билан бандлик сиёсати самарали ўтказилаётганлиги натижасида аҳолини иш билан таъминлаш бўйича энг юқори кўрсаткич —92 фоизга эришилган, айни вақтда бу рақам АҚШда — 91, Германияда — 80 фоизни ташкил этади.

— **Абдулла ака, чет эл тадбиркорларидан нималарни ўрганиш мумкин?**

— Шубҳасиз, чет эл тадбиркорларидан ўрганиш керак бўлган жиҳатлар етарли. Чунки уларда узоқ йиллар давомида йиғилган бой тажриба мавжуд. Масалан, Японияда кичик бизнесга янгилик яратувчилар сифатида қарашади. Корхона эгалари ўз ишлаб чиқариши билан боғлиқ турли-туман муносабатларда бутунлай эркин фаолият юргизади. Биринчи бўлиб, банкротга учраганлик гувоҳнома сифатида кўриб чиқилмайди. Бу улар учун сабоқ бўлиб, келажакда ютуқларга эришишда ёрдам беради. Америкалик Генри Форд икки марта банкротга учраган, шундай бўлсада, тинимсиз интилишлар туфайли нақадар юксак натижаларга эришганлигини кўпчилик билади.

— **Республикамизда мулкчиликнинг турли шаклларига ўтиш тобора кенг ёйилмоқда. Маълумки, бозордаги савдо-сотиқ самарадорлигини оширишга имкон берадиган манба мулкни хусусийлаштиришдир. Чет элларда мулкчилик тизимида давлат мулкининг улуши қандай?**

— Мулкни хусусийлаштириш, ишлаб чиқариш корхоналари ўртасидаги ўзаро рақобат ҳам ривожланишга туртки беради. Лекин кўп давлатларда стратегик аҳамиятга эга бўлган корхоналари асосан давлатта қарашлидир. Давлат корхоналарининг ишлаб чиқарилган жами маҳсулотдаги улушига келсак, у Англияда—7,5, Италияда — 8,1, Германияда — 10,6, Францияда — 17, Японияда — 8, АҚШда — 1 фоизга тенг экан.

— **Келгусидаги режаларингиз қандай?**

— Президентимиз кўрсатиб берган оқилона ва фақат юртимизгагина хос бўлган йўлдан республикамиз бозор иқтисодиётига дадил кириб бормоқда. Бу йўлдаги ютуқларни кўплаб давлатлар эътироф этишиб, ислоҳотларимизнинг боришини катта қизиқиш билан кузатмоқдалар. Иқтисодиётнинг турли соҳаларида бўлаётган ўзгаришларни чет эл тажрибаси билан таққослаб тадбиркорларимиз учун қулай қўлланмалар яратиш ниятим бор. Зеро, иқтисодий билимларимиз қанчалик чуқур бўлса, табиийки, ривожланиш ҳам шунчалик жадал бўлади.

Бахтиёр ҲАЙДАРОВ
суҳбатлашди.

Меҳнатинг—зийнатинг

БИР КАСБДА ҚИРҚ ЙИЛ

Темирйўлчиларнинг касб байрами ҳамда Республикамиз мустақиллигининг тўрт йиллиги шодиёнаси арафасида кўп йиллик ҳалол меҳнати, республика халқ хўжалиги ҳамда аҳолисининг юк ва йўловчилар ташиш эҳтиёжини қондиришдаги фидокорона хизматлари учун Президентимиз Ислом Каримов Фармонига кўра «Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган транспорт ходими» фахрий унвони билан мукофотланганлар орасида «Ўзтемирйўлмаштаъмир» ишлаб чиқариш бирлашмаси Тошкент тепловоз таъмирлаш заводининг чилангари Қўчқор Қорабоев ҳам бор эди. Ушбу хушхабар бизни заводга чорлади.

Қўчқор акани тепловоз таъмирлаш цехидан топдик. Излаб келганимизни эшитиб Қўчқор ака локомотивлар шовқини орасидан қўлидаги қорамойни артганча чиқиб келди. Салом-аликдан сўнг мақсадимизни тушуниб, темир ўриндиққа ўтиришга таклиф қилди. У заводда узоқ йиллардан буён меҳнат қилган бўлишига қарамай кўринишидан йигитлардек бардам, қувноқ, ҳазилкаш киши экан. «Асли шу ерда, шу цехда туғилдим десам ҳам бўлаверади» дея шодонлик билан жавоб қилди у дастлаб ки саволимизга. Шу тариқа суҳбатимиз бошланиб кетди.

— Аслида 1952 йилдан буён темир йўл транспортида ишлайман. 1961 йилдан эса ушбу заводда фаолият кўрсатиб келяпман. Дастлаб чилангар бўлиб ишга кирган дим. Кейин шу — ўзим ишлаётган цехда уста, цех бошлиғи ўринбосари бўлиб кўп йиллар ишладим. 1990 йилга келиб яна ўзимнинг асли ишимга — чилангарликка қайтдим.

Отам бир гапни менга кўп такрорларди: «Ўғлим, ишласанг катта даргоҳда ишлагин» дердилар. Мана шунинг учун темирйўлдаги етакчи заводлардан бирига келиб кам бўлганим йўқ. Шу ерда ишлаб бола-чақали, уйли-жойли бўлдим. Тўрт қиз, тўрт ўғлим бор. Ўғилларимнинг ҳаммаси бошқа соҳада — заргарлик заводида заргар бўлиб ишлашади. Қизларимнинг бири энергетик-муҳандис, бири тиббиёт ҳамшираси, яна бириси муаллима, бириси тарбиячи, 12 неварага буваман. Шунинг учун ўз тақдиримдан хурсандман.

Дарҳақиқат, киши бир ерда меҳнат қилиб, ўз ишига меҳр қўйиб узоқ ишласа ишида барака бўлиб, ҳаётида эзгулик кўпайиб, оиласига ҳам фаровонлик кириб боравераркан. Бунга эса Қўчқор аканинг ҳаёти ёрқин мисолдир. Шуларни ўйларканмиз ишлари тўғрисида ҳам бир-икки оғиз гапириб беришларини сўрадик.

— Бизнинг цехдаги асосий вазифамиз — таъмирланишга келган тепловоз ва вагонларнинг рама-кузовини тузатишдир. Эзилган, букилган қисмларини, ёнилғи бакларини ҳам таъмирлаймиз. Бригадамизда 8 нафар ишчи ишлайди.

Тўғрисини айтганда ишнинг осони бўлмайди. Одам ўзи танлаган касбга, ишга ҳамиша сидқидилдан ёндошиши керак. У осонми, қийинми, ахир ўзинг танлаган касбку!..

Қўчқор ака қирқ йилдан зиёд темирйўлда ишлаб ўз жамоасида обрў-эътибор топди. Унинг ҳалол ва сидқидилдан қилган меҳнатини ҳукуматимиз томонидан муносиб тақдирлангани ҳам бунга яққол мисолдир. У бунга ўз ишига, жамоаси юмушларига, ўз оиласи тақдиридек ҳамиша сергак қараганлиги туфайли эришди, десак янглишмаймиз.

Адҳам ДАМИНОВ.

Ватан шаъни — муқаддас

«ҲАҚИҚИЙ ҲАРБИЙЛАР» —

ўзбекистонлик жангчилар маҳоратига АҚШ генерали Д. Тайгни шундай баҳо берди

Илгари хабар қилганимиздек, катта лейтенант Ҳайдар Абдиев бўлинмаси Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги зобитлари раҳбарлигида махсус рейсда Америкага боришди. Улар бир неча кун давомида НАТОнинг Луизиана штатида бўлиб ўтган «Тинчлик учун шериклик» дастури доирасида ўтказилган «Ҳамкорликда ҳаракат куртаклари-95» машқларида қатнашдилар.

Дастлабки тайёргарлик машқларидаёқ ўғлонларимизнинг абжирлиги, иродаси ва матонатига тан бера бошлашди. Республикамиз вакилларининг жанговар маҳорати ҳақидаги илиқ сўзлар бутун ўқув марказига тарқалди. Йигитлар об-ҳавонинг иссиқлиги, бунинг устига ўта намлигига, бундай юқори даражадаги машқларда биринчи бор қатнашаётганликларига қарамасдан Ўзбекистон Қуролли Кучлари вакиллари деган номга, ўзларига билдирилган юксак ишончга лойиқ бўлиш учун бутун куч ва имкониятларини сафарбар этдилар.

Мухбиримиз республикамиз тарихидаги ана шу муҳим воқеа иштирокчилари билан учрашди ва улар билан суҳбатлашди.

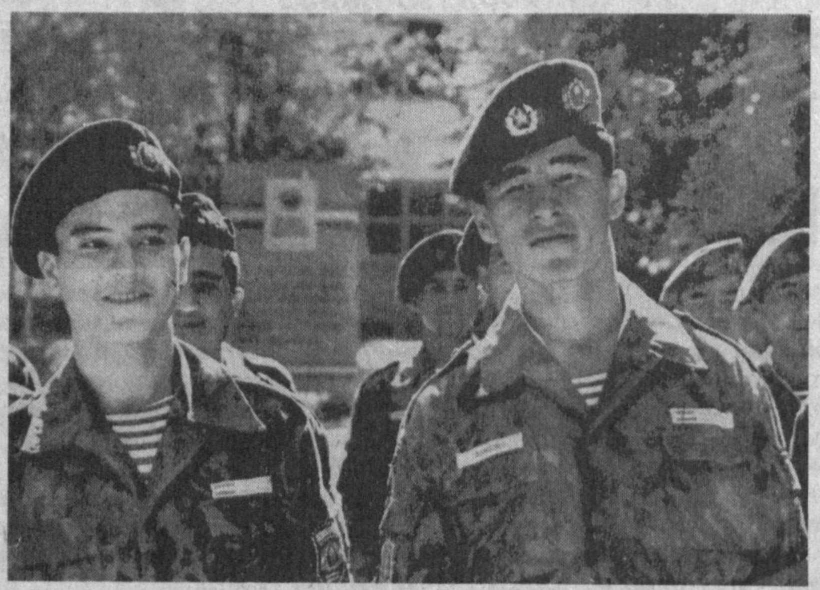

БАХТИЁРМАН

Саидкомил ҲОШИМОВ,
старшина, бўлим командири:

— Хизматга Марғилон шаҳридан келганман. Ҳеч қачон хизмат давримда Америкага бораман, деб хаёлимга ҳам келмаганди. Мустақилликка эришганлигимиз туфайли биз океан ортига ҳам бемалол бориб келиш имкониятига эга бўлганлигимиздан бахтиёрман.

Машқларда қатнашганларнинг кўпчилиги ёши улуғ ҳарбий мутахассислар экан. Биз шунинг учун бироз чўчидик. Лекин яхши тайёргарлик кўрганлигимиз бизга асқотди.

Биз у ерда машқлар давомида тинчлик кучлари ўзларини қандай тутишлари кераклиги, ўқ ишлатмасдан тинчлантириш йўлларини ўргандик.

Машқлар тугагандан сўнг Техас штатидаги бир неча шаҳарларга саёҳат қилдик. Бизни барча ерда очиқ чеҳра билан самимий кутиб олишди.

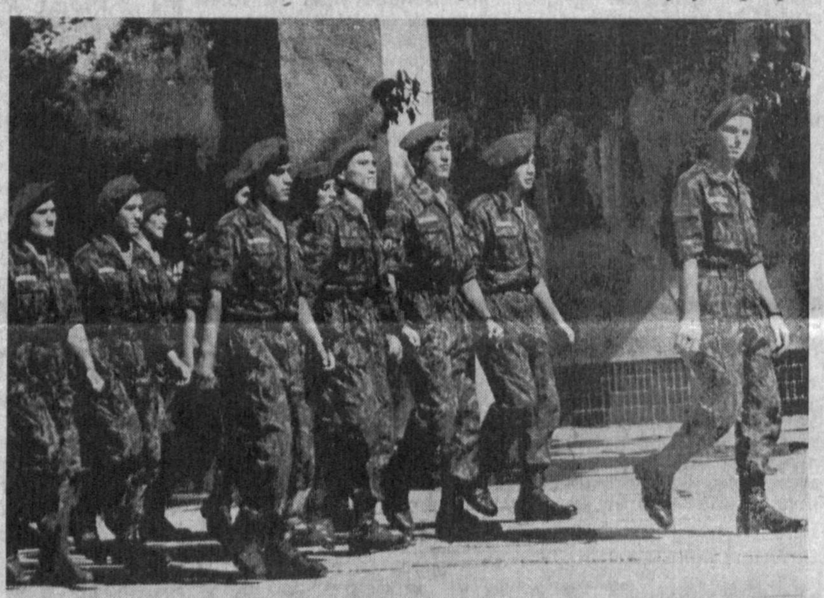

БАЙРОҒИМИЗ — ФАХРИМИЗ

Тоҳир ИСАЕВ,
сержант:

— Барчамиз нималарга қодирлигимизни намойиш этишга ҳаракат қилдик. Америкаликларда биз ҳақда яхши таассурот туғилди. Ўзбекистон ҳали ёш мустақил давлат бўлишига қарамасдан мустаҳкам армияга эга эканлигига қойил қолдилар. Машқлар бошланмасдан олдин катта майдонда бўлган тантанали маросим айниқса ҳаяжонли ўтди. 17 та мамлакат байроғини кўтарган байроқдорлар гуруҳи томошабинлар минбари олдидан марш садолари остида тантанавор қадам ташлаганда қалбимиз фахр-ифтихор туйғуларидан жўш урди. Ахир, фахрланмай бўладими? Бизнинг республикамизнинг гўзал байроғи — тинчлик элчиларининг қўлида — олдинги қаторларда мағрур ҳилпираб борарди. Байроқдорлар кетидан машқларда қатнашадиган мамлакатлар взводлари сафда одим ташладилар.

Бизнинг взводимизни энг яхши взводлар қаторидан ўрин олганлиги айниқса қувончли.

Армиямиз кун сайин тараққий этиб жонажон диёримиз тинчлиги ва осойишталигининг зирҳли қалқони бўлса деган ниятдаман. Шу боисдан мен ўз ҳаётимни армия билан боғлашга аҳд қилдим.

МЕҲРИМ ТУШДИ

Шуҳрат САИДОВ,
сержант, бўлим командири:

— Десант бўлинмасида хизмат қилаётгандим. Америкага кетишдан олдин 2,5 ой машқ қилгандик. Ана шу машқлар жараёнида орттирган тажрибамиз у ерда қўл келди. Биз ёш бўлишимизга қарамасдан катта жанговар йўлни босиб ўтган ҳарбий мутахассислардан қолишмадик. Луизианадаги машқларнинг мақсади асосан тинчлик ўрнатиш бўлгани учун биз у ерда шу соҳага тегишли билимларни эгаллашга ҳаракат қилдик.

Бугун куч ва имкониятларимизни ёш республикамиз обрўйини оширишга қаратдик. Тошкент юридик институтининг иккинчи курсида —сиртқи бўлимда ўқирдим. Хизмат давомида ҳарбий касбга бўлган қизиқишим ортиб кетди. Мен учун Она Ватанимиз тинчлиги ва осойишталигини мустаҳкамлаш йўлида хизмат қилишдан ортиқроқ бахт йўқ. Шунинг учун Чирчиқдаги олий танк билим юртининг десант факультетига ўқишга кирдим.

Чиндан ҳам Америка жаҳонда энг тараққий этган давлатлардан экан. Бизнинг мамлакатимиз ҳам шундай тараққиётга албатта эришади.

БОШҚАЛАРДАН ОРТДА ҚОЛМАДИК

Герман САРАЕВ,
оддий аскар:

— Америкага келгач, биз ҳайрон бўлиб қолдик. Бошқа мамлакатлардан келган барча аскарлар ёши катта, ҳаётда тажриба орттирган ҳарбий мутахассислар экан. Бу ҳол бизни бироз чўчитди ҳам. Лекин машқлар давомида бизнинг тайёргарлик даражамиз чет давлатлар ҳарбий мутахассисларидан қолишмаслиги маълум бўлди. Биз ҳеч нарсадан қийналмадик. Машқлар жуда яхши ташкил этилди. Ҳеч қандай нохуш воқеа бўлгани йўқ.

БИЛИМИМИЗ БОЙИДИ

Саидқодир САИДИБРОҲИМОВ,
бўлим командири:

— Биз дунё миқёсидаги тинчликсеварлик тадбирида иштирок этганимиздан беҳад хурсанд бўлдик. Одамларни танидик, ўзимизни ҳам кўрсатдик. Бизнинг ҳарбий тактикамиз кўп жиҳатдан устунлиги намоён бўлди. Энг муҳими, биз чет давлатлар аскарлари билан танишдик, улар билан яқиндан муомалада бўлдик. Ўз ҳарбий билимимизни янада бойитдик.

Биз фақатгина ўз ҳарбий билимимиз, жанговар маҳоратимизнигина эмас, ўзбек миллий санъатини ҳам намойиш қилдик. Рубоб, доира каби чолғу асбобларимизни ҳам олиб борган эдик. «Мустаҳзод», «Ёр-ёр», «Андижон полкаси» каби куй-қўшиқларимизни ижро этганимизда машқда иштирок этаётган бошқа давлатлар ҳарбийлари ҳам биз билан рақсга тушдилар. Ўзбекча рақсларни ўрганишга, ўзбек тилида сўзлашишга ҳаракат қилишди. «Қалайсан?» десак, улар: «Гап йўқ! Зўр!» дея ҳазил-мутойиба аралаш жавоб қайтаришар, овқатланиб ўтирсак: «Ёқимли иштаҳа!» деб қўйишарди. Жек исмли йигит энди менинг исмим «Жўравой» дерди. Биз ҳам уни «Жўравой» дея чақира бошладик. Сафаримизнинг охирги кунларида у ўзбекча куйларни ҳам куйлай бошлади.

ОНА ЮРТ ҚУЧОҒИДА

Дилшод СОДИҚОВ,
оддий аскар:

— АҚШда бўлиш қанчалик қизиқарли бўлмасин сафаримиз сўнгида жонажон гўзал диёримизни, уйимиздагиларни, меҳри қайноқ одамларимизни жуда соғиниб қолгандик. Қалбимиз она юртимиз сари талпинарди. Бепоён денгизлар оша эсономон учиб ўтган осмон кемаси Тошкент аэропортига қўнган лаҳзалардаги ҳаяжонимиз, қувончимизни сўз билан ифодалаш қийин. Биз она заминимизга таъзим қилиб, тупроғини ўпишга тайёр эдик. Ана шу дақиқаларда Она Ватан қанчалар азиз ва муътабарлигини янада чуқур англадик. Бу гўзал диёрни бутун умр ардоқлашга аҳд қилдик.

ЮҚОРИ БАҲО

Анвар ЖАББОРОВ,
взвод командирининг ўринбосари:

— Бу ердан яхши тайёргарлик кўриб кетгандик. Лекин у ерга боргач, бошқа вазифаларга дуч келдик. Биз машқлар пайтида икки давлат ўртасидаги дахлсиз ерда туриб тартибни сақлашимиз, томонларнинг иғвогарликларига йўл қўймаслигимиз лозим эди. Кузатувчиларнинг фикрича, биз бу вазифани муваффақиятли бажардик. Машқ ташкилотчиларидан бири—бригада командири Фиджерал взвод жангчилари маҳоратига юқори баҳо берди.

ТИНЧЛИК ЭЛЧИСИ

Ҳайдар АБДИЕВ,
взвод командири:

— Америкада дунё миқёсидаги машқларда қатнашаман деган фикр хаёлимга ҳам келмаганди. Бундай воқеа Ўзбекистон тарихида биринчи марта юз берди. Албатта бу истиқлолимиз, мустақилликнинг неъматларидан бири.

Биз Америкага тинчлик элчиси сифатида энг эзгу ниятлар билан бордик. Машқ иштирокчиларига ўз миллий дўппиларимиз, жаҳонга машҳур тарихий обидаларимиз расмлари туширилган, Самарқанд, Бухоро ва бошқа шаҳарлар ҳақида ҳикоя қилувчи китобларни тақдим этдик. Ўзбекистоннинг тарихи, маданияти, санъати, иқтисодиёти ҳақида ҳикоя қилувчи китобчаларни топширдик. Бу уларнинг Ўзбекистон ҳақидаги билимларини бойитишга ёрдам беради, албатта. Иккинчи зирҳли-отлиқ полки аскарлари билан учрашдик. Улар бизга эсдалик совғалари беришди. Румин, чех ва бошқа давлатлар взводлари ҳам эсдалик учун фахрий ёрлиқлар топширишди. Бир олам таассуротлар билан ўз уйимизга — севимли юртимизга қайтиб келдик. Бизга шундай юксак ишонч билдирган Президентимиз, ҳукуматимизга взводимиз аскарлари номидан чуқур миннатдорчилик билдирамиз.

***

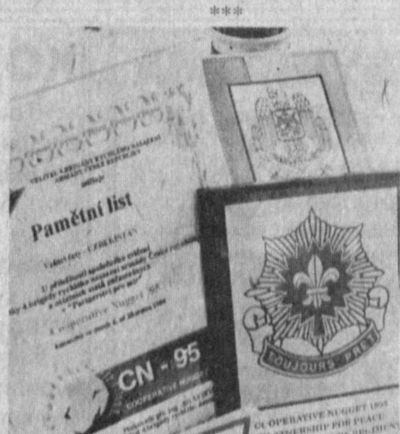

Йигитлар, Ватанимиз посбонлари, ишонган тоғимиз. Келажагимиз чароғбонлари. Улар ўлкамизнинг турли шаҳар ва қишлоқларидан хизматга келишган. Лекин ўғлонларимизни дўстлик, ҳамжиҳатликкина эмас, она диёрга, ўз халқига чексиз муҳаббат туйғулари ҳам бирлаштиради. Шу боисдан уларнинг барчаси халқимиз тинчлиги, осмонимиз мусаффолигини таъминлашга Қуролли Кучларимиз қудратини оширишга ўз ҳиссаларини қўшишга аҳд қилдилар. Улар ўз тақдирларини Қуролли Кучлар тақдири билан бир умрга боғлашди. Ҳарбий хизматчи бўлиш мақсадида ҳарбий билим юртларига ўқишга киришди. Она Ватанимиз ва халқимизга садоқат билан хизмат қилиш, диёримиз ҳудудларининг дахлсизлигини кўз қорачиғидек асраш ўғлонларимизнинг эзгу ниятларидир.

Суҳбатдош Машҳура
МИРЗАМУҲАМЕДОВА.

СУРАТЛАРДА: Американинг Луизиана штатида бўлиб ўтган машқларда қатнашган ўзбекистонлик жангчи ўғлонларимиз.

Рустам Шарипов олган суратлар.

Адабиёт ва санъат

Ҳаваскорларнинг шеърларини ўқиб

ИЛҲОМ БИЛАН ЁЗИЛСА

Таҳририятимизга ҳар куни ўнлаб мактублар келади. Уларнинг аксарияти шеърий машқлар. Бу ажабланарли ҳол эмас, албатта. Қаддини дадил ростлаётган ҳур Ўзбекистон жамоли, истиқлолимизнинг нашъунамоси муштарийларимизни шеър ёзишга ундаётган бўлса ажаб эмас. Лекин ушбу шеърлар қай даражада ёзилган — ҳамма гап мана шунда.

Албатта, барчадан ажойиб шеър талаб қилиш мумкин эмас. Бировнинг иқтидори баланд, бировники паст, биров жўшқин ёзади, биров фалсафага мойил. Лекин барча муаллифларга талаб битта: бадиий пухта шеър ёзиш керак. Қулимизда ҳаваскор шоир Йўлдош Ваҳобнинг «Арча» шеъри. Уни биргалашиб ўқиб кўрайлик.

Арча, арча, арчажон,
Бўйингда кўп минг
маржон.
Атрофингда бўламиз,
Ўйнаб даврон сурамиз.

Сарви қомат бўйинг бор,
Бизлар сенга интизор.
Орзиқиб хўп кутамиз,
Ўйинчоқлар тутамиз.

Қўл ушлашиб барчамиз,
Олқишлаймиз арчамиз,
Қўғирчоқлар ютамиз,
Янги йилни кутамиз.

Соғлиқ тилаб юрамиз,
Шеърлар ўқиб берамиз.
Насиб бўлса дўстларим,
Қўшиқ айтиб куламиз.

Бир қараганда шеър адабиётнинг барча қонун-қоидаларига амал қилиб ёзилгандек кўринади. Аслида эса у шерингина қофиялар тизмасидан иборат. Муаллиф арчани ўз нуқтаи назаридан поэтик кашф қилолмаган. Худди шундай Йўлдош Ваҳобнинг «Омон бўлсин султоним» Равшан Исоқовнинг «Байрам табриги», Акромийнинг «Олма гуллаганда», «Мактуб», «Онажон», Мўминжон Усаровнинг «Ризқ неъмат», «Ҳувиллаб қолди», Қаршибой Норинбоевнинг «Мен сени севаман», «Дил сатрлари», «Машқий шеърлар», Шаҳодат Ёрматованинг «Хаёлимда», «Бахт тоғига», «Ольга хоним», «Қайнижон», фарғоналик Ўрмонжон Тўйчиевнинг «Тинчлик», «Тошкент», қашқадарёлик Сарвар Холиқовнинг «Ўзбекистон,» фарғоналик А. Тоштемировнинг «Тўртликлари», наманганлик отахон Нурхон Набижоновнинг «Ўзбекистон», «Бургут», «Қишлоқ тонги» каби шеърларида ҳам яққол кўриш мумкин.

Яна бир тоифа муаллифларимиз борки, улар шеъриятнинг оддий қонун-қоидаларига ҳам риоя қилмайдилар. Уларнинг таҳририятимизга йўллаган машқлари оддий сўзлар тизмасидан иборат бўлиб қолган. Сўзимизнинг исботи учун наманганлик Муҳаммад Абдулатифнинг «Она юртим» шеъридан олинган сатрлар билан танишинг:

Гуллар юртида яшадим, ўсдим,
Қалблар сеҳридан тобланди танум.
Бу буюк истиқлолни оташ нафасида,
Ўзбекона ғурурга тўлди юрагим.

Ушбу сатрларни шарҳламасак ҳам ундаги етишмовчиликларни муштарийларимиз сезиб олиши шубҳасиз.

Шунингдек Шуҳрат Бўрибоевнинг бир туркум шеърлари ҳам юқоридаги камчиликлардан ҳоли эмас.

Шеър кўнгил парчаси деймиз. Демак уни ўқиган одам муаллифнинг юрагидаги туғёнлар билан ошно бўлиши керак. Акс ҳолда илҳом билан ёзилмаган, қалб туйғуларидан маҳрум бўлган асарлар ҳеч қачон давр билан ҳамнафас бўлолмайди. Демакки, ўқувчиларни ҳам ўзига жалб этолмайди. Буни кўп сонли қаламкаш дўстларимиз унутмаслигини истар эдик.

Адабиёт ва санъат бўлими.

Дилкаш суҳбатлар

ЎЗЛИКНИ АНГЛАШ ПАЛЛАСИ

Бизнинг бугунги суҳбатдошимиз — хизмат кўрсатган санъат арбоби, Абу Абдулло Рудакий номидаги Тожикистон Давлат мукофоти, халқаро кинофестивалларнинг совриндори — Бақо Содиқов. Бухорода туғилган. Тошкент театр ва рассомлик институтини битириб Давлат кинематографиясининг икки йиллик олий курсида таҳсил олган. Ўз фильмларини Германия, Дания, АҚШ, Франция, Ҳиндистон, Япония, Эрон ва бошқа мамлакатларда намойиш қилган.

Куни кеча Киночилар уйида режиссёрнинг «Имом-ал-Бухорий» фильми илк маротаба намойиш қилинди.

— Бақо Содиқович, «Имом ал-Бухорий» фильмидаги бош қаҳрамон ҳазрати ал-Бухорий ва фильмни суратга олишдаги мақсадингиз, илгари сурмоқчи ният қилган ғояларингиз ҳақида тўхталсангиз...

— Имом ал-Бухорийнинг оталари ҳам буюк, доно, олим инсон бўлганлар. Ал-Бухорий болаликдан оталаридан Ҳадис илмидан сабоқ олганлар, маънавияти бой фозил кишилардан ибратли ҳикоятлар тинглаб вояга етганлар. Ал-Бухорийнинг кўзлари туғма ожиз бўлиб, муниса оналарининг дуои-фотиҳалари, илтижоларининг натижаси ила ёруғ дунёни кўриш шарафига муяссар бўлганлар. Энди улар худои-таолонинг қудрати бирла Ҳадисларни нафақат эшитар, балки ул ибратларнинг сўзлаётганларни бориб кўриш бахтига мушарраф бўлганлар.

Ал-Бухорий умрлари давомида 600000 Ҳадис тўплаганлар. Улардан 7400 тасини ҳақиқий Ҳадис деб ҳисоблаганлар. Ул зот Ҳадисларни ёзишдек масъулиятли вазифани Расули Акрамнинг қабрлари тепасида, Каъбатуллоҳ ёнида ойдин кечалари ёзганлар.

Фильмда биринчи ўринга Ал-Бухорийнинг ҳаётлари, турмуш тарзлари, оилаларини қўймадик. Фильм ҳазратнинг «Ал-Жомиъ ас-саҳиҳ» Ҳадислар тўпламига оид нарсаларга, Ислом дини, унинг ақидаларига йўналтирилган бўлиб, мақсадимиз ислом дини, Имом ал-Бухорий, унинг муборак Ҳадислари ҳақида мухтасар маълумот бериб, аҳли оламни Оллоҳ гўзал, у гўзалликни севишини, Ислом динининг устунлари саналмиш улуғларнинг ижоди, маърифат, маънавият йўлидан бохабар қилиш эди.

— Фильмни суратга олиш жараёнини ҳозир қандай эслайсиз?

— Фильмда асосан мусулмонларнинг энг покиза, муқаддас жойи ҳисобланмиш Каъбатуллоҳ атрофларини тасвирлаш керак эди. Ижодий гуруҳимиз муқаддас каъбага руҳдош, инсон оёғи етмаган, пок, тоза жойларда — яъни Қозоғистоннинг Оқтов вилоятидан 100 километр узоқликдаги биёбонда фильмни кинотасмага кўчирди. Фильмнинг яна бир қисми Бойсунда, Бухорода, Эронда суратга олинди.

— Кечирасиз, фильм бошланишидан унинг ижодкорларининг исми-шарифларига эътибор берганимда, кўпчиликнинг ҳожи эканликларига гувоҳ бўлдим...

— Фильмга сценарий ёзилиши жараёнида биз том маънода покланиш, ўзликни англаш дунёсига кира бошладик. Фильмдаги оммавий саҳналарда иштирок этганлардан тортиб то етук актёрларигача суратга олиш жараёнида 5 вақт намозни канда қилмадилар. Актёрларимиз 3 ой Бухородаги Мир Араб масжидида таҳсил олдилар. Мен, фильм директори, оператор Рифқат Иброҳимовлар ҳажга бориш бахтига муяссар бўлдик.

— Фильмнинг тақдири ҳақида нима дея оласиз?

— Шу кеча-кундузда фильмни кичик экран учун қайта ишлаяпмиз. 5 қисмли телевизион вариантли фильм бўлади. Ҳозир фильмнинг харидорлари кўп.

Октябрь ойининг иккинчи ярмида Индонезияда Ислом мамлакатлари кинематографчиларининг фестивали бўлади. Илк маротаба «Имом ал-Бухорий» фестивалда намойиш қилинади, Москва, Эронда ҳам фильмнинг намойишлари режалаштирилган. Фильм ўзбек тилида бўлиб, тожик ва инглиз тилларига ўгирилаяпти.

— Фильм «Снимо» студияси ва Ўзбекистон Давлат кинокомпаниясининг «Инсон» студиялари томонидан суратга олинибди. Киномухлисларига «Снимо» студияси ҳақида маълумотлар берсангиз.

— Фильмни суратга олишда Ўзбекистон Давлат кинокомпанияси, Ўзбекистон Республикаси кинематографчилар уюшмаси яқиндан ёрдам берди.

«Снимо» 1990 йил ташкил қилинган. Бош директори О. Холидов, бадиий раҳбар мен. Студия 8 та бадиий фильмни суратга олди. Асосан ҳужжатли фильмларни кинотасмага туширяапти.

Қозоқ киноижодкорлари билан, бу йилдан ўзбек санъаткорлари билан ҳамкормиз. Фильмга кетган маблағнинг тенг ярмини Ўзбекистон тўлади. Тожикистон чекидаги маблағ банкдан қарзга олинди.

— Фильмда қайси актёрлар суратга тушишди?

— Ўзбекистондан Дилором Қамбарова, Мурод Ражабов, Теша Мўминов, Матлуба Алимова, Тожикистондан Ато Муҳаммаджонов, Шер Абулқайсов, Баҳодир Мирашбеков, Умид Содиқов, Хўжадурди Норлиев каби етук актёрлар иштирок этишди.

— «Туркистон халқлари маданияти форуми» ташкилот қўмитаси аъзоси бўлибсиз. Табриклаймиз. Форумнинг ўзбек ва тожик маданияти, киносанъатининг туронзамин халқлари ҳаётида тутган ўрнини қандай баҳолайсиз?

— Раҳмат. Ушбу форумни ташкил этиш, 5 халқнинг маданияти, адабиёти, санъатидаги риштaларни мустаҳкамлаш ғоясини дастлаб Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов илгари сурдилар. Уни 5 республика зиёлилари қўллаб-қувватлашди. Жон томирлари бир буюк Туркистон фарзандлари ўзига хосликларини сақлаб, якдиллик билан санъат, фан, маданият оламида ҳаракат қилсалар ниятларига етишлари шубҳасиз.

— Ижодий ишларингизга муваффақият тилаб, халқимизнинг ўлмас дурдоналари, маънавиятимизнинг қадр топар қирраларини экранда сеҳрли ёғду орқали ёритишдек масъулият талаб ишларингизда улуғлар руҳи ёр бўлсин.

Суҳбатдош
Маҳлиё МИРСОАТОВА.

Раққосанинг ҳар бир ҳаракати томошабин қалбини аллалайди. Шунинг учун ҳам дилбар раққосаларни сеҳр маликаси деб аташади.

Козим Ўлмасов олган сурат.

Кўпнинг кенгашига

ҚЎШИҚДА МИЛЛИЙЛИК БЎЛСИН

Ҳордиқ чиқарай десанг, яхши қўшиқ тингла. Яхши қўшиқ руҳингни тетик қилиб, асабларингни аллалайди. Албатта, мазмунли ёзилган қўшиқ тингласанг. Айрим қўшиқлар борки, уларда на маза бор, на матра бор...

Биз доим видеокўрсатувлар — бебибо кинофильмлар ёшларнинг ахлоқини бузаяпти, деб нолирдик. Мустақиллигимиз шарофати билан бундай кўрсатувлардан анча қутилдик. Бироқ, гап қўшиқ ҳақида кетяпти. Ана шу қўшиқларнинг баъзиларининг тарбиявий томонига, маъноларига эътибор бериляптими?

Ҳозир қўшиқларнинг тури шундай кўпайиб бормоқдаки, аста қўяверасиз. Қўшиқчи гуруҳлар ҳам кўпайиб боряпти. Ижро этилаётган қўшиқларнинг матнлари ҳам кўпинча бетайин тарқалади.

Бизда эстрада гуруҳлари кўп. Бу яхши албатта. Аммо халқимизда «Бемаза қовуннинг уруғи кўп» деган нақл ҳам бор.

Қўшиқ тингловчига етиб боргунча бадиий кенгашлардан ўтади. Бизнингча устаси фаранг айрим эстрада шинавандалари шеър у ёқда турсин, шевага ўхшашроқ айрим матнларни ҳам қўшиқ қилиб юборишяпти чоғи. Мусиқа бир хил чиқаверади. Қўшиқ айтувчи ўзини минг оҳангга солиб куйлайверади. Бир нарсага ҳайратланасан: хонанда қўшиқдаги баъзи қаторларни беш-олти марта кетма-кет қайтараверади

Кийиниш ҳам санъат деймиз. Айрим аёл санъаткорларимизнинг кийимларини кўриб «эсиз мато» дегинг келади. Ўзбек қизлари ҳаёли, иболи бўлишлари керак деймиз. Шунинг учун ҳам беҳаё, пардасиз, бачкана мисраларни қўшиқ қилиб айтишдан қочиш керак. Кейин қўшиқни ёшлар ҳам, ёши улуғлар ҳам тушуна оладиган қилиб ижро этилса одам ҳузур қилади.

Яна бир гап: концерт заллари қоронғулаштирилади. Унинг устига устак саҳнани айтмайсизми, ним ёруғлик, кейин тутунлармией, булутлармией кўринади. Саҳнада ўйнаётган, қўшиқ айтаётганни ё танийсан ё таниёлмайсан. Концерт заллари кундузгидай ёп-ёруғ бўлса яхши бўлмасмикан?

Биз ўзбекона миллий одатларимизга қайтаётган бир вақтда ўзимизнинг миллий чолғу асбобларимиздан кўпроқ фойдалансак нур устига нур бўларди. Ғуломжон Ёқубов, Замира Суюнова, Ҳуррият Исроилова, Маҳмуджон Азимов, Охунжон Мадалиев, Маъмуржон Тухтасинов, Нуриддин Ҳайдаров, Ғиёс Бойтоев, Маҳбуба Ҳасанова, Матлуба Дадабоева каби ўнлаб ажойиб хушовоз қўшиқчилар билан элимиз доимо фахрланади. Халқимизнинг ана шундай фарзандлари кўпайсин деймиз. Миллий қўшиқчилигимиз юксалаверсин деймиз.

Абдунаби ИСАЖОНОВ,
олий тоифали ўқитувчи.

Назм чечаклари

ТАНОВАР

Бунчалар ёқимли ва дилрабосан,
Камалак мисоли хуш, сержилосан,
Қуёшдай иссиғу оҳанрабосан
Эй юрак нидоси, кўҳна «Тановар»
Сеҳрингму, меҳрингму айттин, нимаг бор?
Юракка ошно эзгу нолант бор!

Ошимни ичмасдан куйинг куйлайман,
Қошимни чимириб, бўйинг бўйлайман,
Куйингга ўйнайман, ўйнаб тўймайман,
Эй юрак нидоси, кўҳна «Тановар»,
Сеҳрингму, меҳрингму айттин, нимаг бор?
Юракка ошно эзгу нолант бор!

Сен йиллар афғони, фиғони билсам,
Орзулар армони, паймони билсам,
Мукаррамахоним достони билсам,
Эй юрак нидоси, кўҳна «Тановар»,
Сеҳрингму, меҳрингму айттин, нимаг бор?
Юракка ошно эзгу нолант бор!

Рақслар ичра сен ягонадирсан,
«Муножот» сингари дурдонадирсан,
Искандар дилига ҳамхонадирсан,
Эй юрак нидоси, кўҳна «Тановар»,
Сеҳрингму, меҳрингму айттин, нимаг бор?
Юрак ошно эзгу нолант бор!

Сеҳрингта, меҳрингта қилмай интизор,
Баралла янграйбер шўх, мардонавор!

ОҚҚУШ

Муҳтарама волидаи меҳрибоним
Қамарияхон Саидаҳмадхўжа қизининг
ёрқин хотирасига.

Учди кўлдан Оққушим,
Чиқди кўлдан оҳ, қушим!
Сийнаси пок, мусаффо,
Момиқдай юмшоқ қушим!
Келасан деб, кутаман,
Келмасанг оҳ, нетаман?
Оққуш, Оққуш, Оққушим,
Олиб кетдинг эс-ҳушим!
Келолмайман ўзимга,
Бу ўнгимми, ё тушим?
Келасан деб, кутаман,
Келмасанг оҳ, нетаман?

Оққуш, Оққуш, Оққушим,
Қанотлари кумушим!
Ўтар сенсиз-наҳотки
Энди баҳор, ёз, қишим?
Келасан деб, кутаман,
Келмасанг оҳ, нетаман?
Оққуш, Оққуш, Оққушим,
Эсласам оғрир тўшим-!
Хаёлимда ҳамиша
Сен-ла кечган ўтмишим!
Келасан деб, кутаман,
Келмасанг, оҳ, нетаман?
Оққуш, Оққуш, Оққушим,
Ёруғ бўлсин маконинг!
Йўлларингта интизор
Искандаринг, Раҳмонинг.
Келасан деб, кутаман,
Келмасанг оҳ, нетаман?

ЭСКИ ШАҲАРИМ

Қутлуғ бўлсин янги қиёфанг,
Бағрингдаги жило ва оҳанг,
Бунёд бўлган маҳалланг, даҳанг,
Азим Шарқнинг шамсиқамари—
Тошкентимнинг Эски шаҳари!
Гарчи номинг эди эскича,
Уй, равонинг эски-тускича,
Имонинг бут, элинг ўзгача
Азим Шарқнинг шамсиқамари—
Тошкентимнинг Эски шаҳари.
Тўғри, ўсдик тор маконларда,
Сув, ҳавога зор маконларда,
Инсон қадри бор маконларда
Азим Шарқнинг шамсиқамари—
Тошкентимнинг Эски шаҳари.
Нур ёғилар Хастимомдан,
Қут, барака Чорсу, Сағбондан,
Эски Жўва, ҳар хонадондан
Азим Шарқнинг шамсиқамари—
Тошкентимнинг Эски шаҳари.
Ўтган не-не авлодлар ҳаққи,
Аждодлару зурёдлар ҳаққи,
Яшнар бугун қуёшдек балқиб
Азим Шарқнинг
шамсиқамари—
Тошкентимнинг Эски шаҳари.
Тўйлар қилсин тўйхоналарда,
Куйлар сўйсин остоналарда,
Янги маскан, кошоналарда
ИСКАНДАРнинг
ҳамшаҳарлари—
Эски шаҳар халқининг бари!

Искандар РАҲМОН.

Ихчам тақриз

ЯНА БИР ДИЙДОРЛАШУВ

Янги китоб доимо янги қувонч келтиради. Чунки унда янги одамларни учратасиз. Уларнинг баъзилари сиз ҳар куни саломлашиб юрган ошна-бинодарларингизга ўхшаб кетса, баъзилари тамом янги, сиз ҳали учратмаган кишилар. Умуман танишув, ҳаётда янги бир одам билан учрашув киши тасаввурини бойитади. Шоир ва адиб Тўлқиннинг навбатдаги мажмуаси «Алоқат» нашриёти томонидан 15 минг нусхада чоп этилган. «Бир хиёнат фожиаси» китобини ўқиб шундай хулосага келдим.

Китоб бир неча туркумга бўлинган: «Дилда ишонч яшайди» рукни остида «Бир кунлик ишонч», «Овчи ҳукми», «Янги йил оқшомида», «Отадан қолган бойлик». «Тилак бобо», «Қовжираган лола», «Полвон севгиси», «Болалар», «Она — она-да», «Дутор» каби ҳикоялар кирган. «Дунёда яхшилар кўп» деб аталган бўлимга нақл ва ривоятлар, ҳангомалар сараланган. Шунингдек «Янги латифалар» бўлимига қисқа-қисқа ҳаётий воқеалар жамланган бўлса, «Адиблар ҳаётидан ҳангомалар» қисмидан шоир ва адиблар ҳаётида бўлиб ўтган воқеа-ҳодисалар ўрин олган. «Йўл-йўлакай туғилган ҳангомалар» умумий сарлавҳаси остида бевосита ҳаётда содир бўлган кулгу уйғотар ҳодисаларга дуч келсангиз, «Томчи тошни тешади» бўлимида ҳаётда кузатилган жиддий мушоҳадалар билан ошно бўласиз. Адиб китоб бошида:

Айттим бор сизларга бир ширин калом,

Ширин суҳбатимиз этар кўп давом.

Ҳар бир учрашувдан беҳад завқ олиб.

Барчага йўллайман соғинчли салом!

деган бўлса, китоб ниҳоясида:

Дуч келса хиёнат, кўлини қайтар.

Сен иффат боғида мангу қил сайр.

Ўқувчим, мен сени қучиб, бахт тилаб,

Яна учрашгунча дегайман, хайр!

деб лутф этади. Китобни ўқиб чиққан китобхон адиб китоблари билан учрашишни орзиқиб кутади, деб умид қиламиз.

САЙЁР.

Ўзбек адиблари — «Оқшом» учун

Тоҳир МАЛИК

ШАЙТАНАТ

(Романнинг иккинчи китобидан парча)

Таниқли адиб Тоҳир Маликнинг «Шайтанат» романини китобхонлар зўр қизиқиш билан ўқиб чиқишган. Хабарингиз бўлса ушбу романнинг биринчи китобидан олинган парчалар илк марта «Оқшом» саҳифаларида чоп этилган эди.

Ёзувчи «Шайтанат» романининг иккинчи китобини ҳам ёзиб тугаллади. Ушбу асар ҳам фавқулодда воқеаларга бойлиги, воқеаларнинг изчил ривожланиши муаллифнинг юксак бадиий маҳорати туфайли ўқимишли, китобхонни ўзига дарҳол жалб эта оладиган даражада пухта яратилган.

Бугундан бошлаб ушбу асардан олинган парчаларни «Оқшом» саҳифасида ўқийсиз.

Бисмиллоҳир Роҳманир Роҳийм.

Алйавма нахтиму ала афваҳиҳим ва тукаллимуна айдиҳим ва ташҳаду аржулуҳум бима канув яксибувн.

(Маъноси будир: Бу кун биз уларнинг оғизларини муҳрлаб қўюрмиз ва бизга уларнинг қилиб юрган ишлари ҳақида уларнинг қўллари, кўзлари ва оёқлари гувоҳлик берур. («Ёсин» сурасининг олтмиш бешинчи ояти. Алауддин Мансур таржимаси).

Бир дев бор ичимда, асти пинҳон бўлмас,
Бошини эгмак анинг осон бўлмас.
Иймон не эканлигин англатсам ҳам,
Кофир у ашаддий, ҳеч мусулмон бўлмас.

Шайх Нажмиддин Кубро.

I БОБ

I.

...Юқоридан туриб қараганда дарё суви тиниқ, сокин оқаётгандек эди. Сувни кўрди-ю, ташналик азоби яна забтига олди. Ҳаяжон билан «сув!» деб бақиргиси келади, аммо ташна лабларни жон тарк этиб бўлган. Харсанг тошларни оралаб тезроқ пастга тушмоқни истайди, лекин жон тарк этган оёқлар энди ўзига бўйсунмайди. Бўйсунмаса-да, жонсиз оёқлар уни дарёга элтади. Бироқ ташна лабларга сув тегмайди. Тепадан қараганда кўринган тиниқ сувдан асар ҳам йўқ. Дарё қуриб қолган (наҳот етиб келгунимча қуриб битди, деб ўйлайди у), унда-бунда кўлмаклар кўзга ташланади. Кўлмаклардаги сувни ичиб бўлмайди — сасиб етибди. Унинг кўзлари каттароқ кўлмакдаги илонга тушди. Йўғонлиги ўқловдек ҳам келмайди. Ажиб манзара! Илон бир балиқни ўлжа қилиб юта бошлагану ҳалқумининг кичиклигини ҳисобга олмаган. Оқибатда балиқнинг ярмигина илон оғзида — дам-бадам жон аччиғида думини асабий равишда силкийди. Балиқ ночор, илон эса ундан-да ночор — ютиб юта олмайди, қуйиб қўя олмайди. Балиққа раҳми келди. Уни илон оғзидан юлиб олмоқчи бўлди. Шу ниятда энгашганида бир шовқин эшитилди — худди тунука том устига шағал ағдарилгандай бўлди. У чўчиб атрофига аланглади. Ажиб манзара! Дарёнинг қуйи оқимида кўринган сел оқими ўркач-ўркач тўлқинлари билан юқорига қараб бостириб келарди. У қочмоққа шайланди. Жонсиз оёқлари бўйсунмади.

— Сувдан шунчалик қўрқасанми? — деди кимдир.

Кимдир... ким айтди бу гапни? Назарида балиқ айтгандай бўлди.

— Сузишни билмайман, — деб ўзини оқлади.

— Сузишни билмасанг бу тескари дарёга нима учун келдинг?

— Чанқадим.

— Сен бу дарёлардан сув ича олмайсан. Қочма. Ташналикдан ўлгандан кўра сувга бўкиб ўлганинг яхши эмасми?

— Аҳмоқ! Сен ўзингни ўйла!

— Мен сузишни биламан. Аммо шу сувда ўламан...

У тошларга тирмаша бошлади. Оёқларига харсанг боғлангандай — илгарилаши оғир, жуда оғир. Қаёқдан қувват келди, билмайди, ҳар ҳолда сел оқимидан қутулиб олди. Ҳозиргина тирмашаётгани харсанг тошлар баланд минора ғиштларига айланди. Минора тепасидаги шаффоф идишда сув бор эди, сув! У минора тепасига етай деганида, ғиштлар анор доналаридай тўкилди. У тубсизлик сари учди. Нафаси қайтди. Онаси «Бахтсизликка учрасанг «Ла илаҳа иллоллоҳ» деб айтгин», деган эди. Бу ўгитни қарийб унутган ҳам эди. Ҳозир, юраги қинидан чиқаёзган ҳолда қоронғу бўшлиқ сари учиб бораётганда шу сўзларни эслади. Айтмоқчи бўлди, тили айланмади. Ўзини зўрлаб бақирди: «Ла илаҳа иллоллоҳ».

— Адаси, адаси, кўзингизни очинг, сизга нима бўлди? Вой бирам босинқирадингиз-ей...

Зоҳид кўзларини очиб сочлари тўзғиган хотинини кўрди.

— Ҳечам бунақанги бақирмовдингиз-а, кўчага чиққанингизда гадойга етти танга садақа беринг. Балолардан асрар экан. Тушингизда ўлик-пулик кўриб қўрқдингизми? — хотини саволига жавоб кутмай, ўрнига чўзилди. — Чалқанча ётманг, яна босинқирайсиз.

Зоҳид хотинининг амрига бўйсуниб чап томонига ёнбошлади. Юраги тепишини аниқ сезди. Хаёлини чалғитиш учун юрак уришини санаб ётди. Хотинининг сўнгги гапи унга ғалати туюлди. Ўйлаб қараса, шу пайтгача тушида сира ўлик кўрмабди. Иши юзасидан турли мурдаларни турли ҳолатларда кўраверб унинг дийдаси қотиб кетган. Мана, йўл четида осилиб турган мурдани кўрган баъзи одамнинг эси оғиб қолиши ҳам мумкин. Зоҳид эса уни синчиклаб қараб чиқишга мажбур. «Бир... икки...» Юраги худди аскар йигитларнинг қадам ташлашидай гурсиллай бошлади. Уйқуси тамом ўчган эди. Юрагида беҳаловатлик сезиб, қаддини кўтарди. Хотини ухламаган эди, бошини сал кўтариб «чой қуйиб берайми?» деб сўради. Зоҳид «ухлайвер» деб ўрнидан турди-да, оёғига шиппакни илиб балконга чиқди.

Оқшомда Ерни ямлаб ютаман деган ҳамла билан ёпирилиб келган қора булутлар тўдаси икки-уч ўт пуркаб, гулдурак солиб, заминни шиддатли томчилар билан савалагач, кучдан қолган, замин осойишталик ҳукмидан беозоргина нафас оларди. Осмон тоза, ҳаво беғубор... Зоҳид кўкрагини тўлдириб нафас олди. Хотинининг гапидан кейин ёқиб юборилган ўлик кўз ўнгидан кетмай қолди. Шундайгина катта йўл бўйига осилган. Ўн-ўн беш қадам наридан машиналар ўтиб турган. Аввал ҳам шундай бўлган. Аввал ҳам, ўтган куни ҳам бирон-бир машина тўхтамаган, «Ҳой, нима қиляпсанлар!» демаган. «Жон ширин-да, — деб ўйлади Зоҳид. — Тўхтаб, танбеҳ берган одам ўлиши, омади келган тақдирда, ҳушидан кетгунча калтак ейиши мумкин эди. Ҳатто милиция машинаси ҳам тўхтамаган. Шу жойга келганда нима учундир гапга чалғиб, кўрмай ўтиб кетишган...»

Зоҳид бу сафар ишни гувоҳ топишдан бошламоқчи бўлди... Шу мақсадда Ҳамдам Толиповни автомобиль назорати ходимлари билан гаплашгани жўнатди. Оқшомдан тонггача тўхтатилган машиналарнинг рўйхатини олдирди.

— Улари ҳам тунда ўтишибди. Гап билан чалғиб бу ёққа қарашмабди, — деди Ҳамдам, сўнг уларни топган баҳоналарига қўшиб, буралаб сўкди.

— Ҳамдам ака, шу йўлдан ўтган машина эгалари билан ўзингиз гаплашиб чиқасиз, — деди Зоҳид.

— Фойдаси бўлармикин? — деди майор Солиев, — улар ҳам айнан шу жойга яқинлашганларида гапга чалғиган бўлишади.

— Чиқмаган жондан умид, дейдилар, бир ҳаракат қилиб кўрайликчи...

...Ҳамдамни кечгача учратмади. Шу иш билан машғул бўлди шекилли. Ўзи оқшомга қадар тиббий экспертиза хулосаларини кутди. Машина эгасини аниқлаш қийин бўлмади: Жамшид Суннатуллаев. 1954 йилда туғилган. Номусга тегишда айбланиб, қамалган. Муддатидан илгари озод этилган. Мактабда дурадгор бўлиб ишлайди.

— Бу ҳам номига ишлаган. Мактабга бориб юрма, уни барибир танишмайди, — деди Солиев.

Зоҳид ҳам шу фикрда эди. Мактабга борса фақат чалғиши мумкин. Лекин Суннатуллаевнинг жиноий иши баёни билан танишмоқни лозим деб топди.

Баъзан одамзотнинг ақлига қойил қолмоқ керак. Ўзининг хотирасига ишонмагани учун «Архив» деган нарсани топганки, бу ихтирога тан бермоқдан ўзга чора йўқ. Тўғри, хорижда бу вазифа компьютер зиммасига юклатилган. Аммо бизнинг қоғозлардан иборат бўлган архивимиз компьютердан ишончлироқдир. Катта жиноятларни қўя турайлик, лозим бўлса, кунда неча марта акса ургансиз — барчасини муҳрлаб қўйиши мумкин. Зоҳидга ўхшаган азамат бир куни архивдаги «иш»ингизни очиб, «Хў-ўш, йигирма беш йил муқаддам, фалон куни, фалон соатда аксирган экансиз, тўғрисини айтинг, нима мақсадда аксиргансиз?» деб қолса ажабланмайсизми? Ана шу қоғозлар ичида Жамшидга алоқадор ҳужжатлар ҳам сақланар эди: «Бўйи 174 сантиметр, елкалари... кўкраги... оғирлиги, сочи... ранги... Сурати: ёнбошидан, рўпарадан... Жингалак сочли хушрўй йигит. Кўзлари маъюс — «ростдан ҳам мен жиноятчиманми, ростдан ҳам мени қамайсизларми?» деяётгандай»...

(Давоми 4-бетда)

ШАЙТАНАТ

(Романнинг иккинчи китобидан парча)

(Давоми. Боши 3-бетда).

Зоҳид аввалига «иш»ни ҳафсаласизлик билан варақлади. Ёши ўзидан каттароқ бир қари қизни зўрламоқчи бўлибди. Ўсмирлар орасида учраб турадиган воқеа. Уйғониш палласида ўзини бошқара олмай қоладиган ўсмирлар юрадиган йўл бу. Тергов баёнлари, гувоҳларнинг сўзларини ўқий бошлагач, сергак тортди. «Иш» билан тўлиқ танишиб чиққач, терговнинг ҳам, суд жараёнини ҳам белгиланган режа асосида борганини, Жамшид гуноҳсиз эканини фаҳмлади. Зоҳид учун бу ажабланарли ҳол эмас эди. У фақат бир нарсани билмасди — ўсмирлар-ку табиий бир куч олдида ожиз қолишади. Аммо бу ишни олиб борган терговчи, ҳакам қандай куч олдида ожиз қолишди? Уларни қандай куч бошқарди? Асадбекми? Зоҳид уззукун шу тўдани ўйлаб юргани учун ҳам хаёлига биринчи бўлиб Асадбекнинг номи келди. Кейин бу фикрдан қайтди: Асадбек ўсмир болани қаматиб юборадиган даражада майда бўлмаса керак. Жамшид қамалишда беайб экан, жиноятчи жандасини ўша ердан кийиб чиқдими? Сўнг кимга қўшилди? Нима ишлар қилди? Зоҳиднинг бошини гаранг қилган саволлар беҳисоб эди. Бу саволлар ҳолва экан. Суд тиббий экспертизаси хулосалари уни гангитиб қўяёзди: мурданинг ёши эллик-эллик бешларда. Жигари ва бошига қаттиқ нарса урилган. Миясига қон қуйилган. Ўнг оёғи синган. Бўйи ҳам, кўкрак қафаси ҳам Жамшиднинг «иш»идаги рақамларга тўғри келмайди. Энг муҳими, осиб ўлдирилмаган. Бу одамнинг жон берганига камида етти-саккиз кун бўлган.

Зоҳид аввалига «Бошқа одам ҳақидаги маълумотни адашиб беришдими?» деб ўйлади. Телефон қилиб суриштирди ҳам. Йўқ, бу ўша — катта йўл ёқасида осилиб турган мурда эди. Зоҳиднинг илтимоси билан етиб келган майор Солиев ҳам, Ҳамдам Толипов ҳам бу хулосадан ажабланишди. Улар бир неча фурсат жим қолдилар. Зоҳид муаммони улар ёрдамида ҳал этмоқ ниятида эди. Хулосани ўқигач, уларнинг кўзларида ҳам савол зоҳир бўлди. Кўпни кўрган Солиев «бунақа ҳодисалар янгилик эмас», деган маънода қараб қўйган бўлса-да, уйга толгани муаммога банди бўлиб қолганини ошкор этарди. Сукутнинг узоқ вақт ҳукмронлик қилишига Ҳамдамнинг тоқати етмади:

— Хўш, унда Жамшид қани? Бу одам ким? Уни Жамшид ўлдириб, сўнг қочиб қолганми?

—Ўзининг ўрнига машинасини қолдириб, а? — деб пичинг билан изоҳ берди Зоҳид.

— Ҳа, — деди Ҳамдам, — ташриф қоғози бўлмаса ўрнига машинасини қолдираверган. «Мени би-ир мазза қилиб қидириб топинглар» деганида бу.

Унинг ҳазили жавобсиз қолди.

— Хулоса чиқаришга шошилманглар, — деди Солиев ўйчан тарзда. — Ўлдирилган одам ким? Нима учун унинг мурдасини бир неча кун сақлаб туриб, сўнг осиб, сўнг намойишкорона ёқиб юборишган? Бу — олдинги ўлимга жавобми? Энди Жамшиднинг машинаси... Улар кимнидир, балки бизни Жамшиднинг ўлганига ишонтирмоқчи бўлишганми? Ёки...

— Ёки қотил — Жамшид, дейишмоқчи, — деб изоҳ берди Ҳамдам.

Солиев ўйчан тарзда, худди ўзига ўзи гапираётгандай эди. Ҳамдамнинг изоҳидан сўнг, унга норози қиёфада боқди:

— Уларни шунчалик калтафаҳм деб ўйлайсизми? — деди нохуш оҳангда. Сўнг Зоҳидга қаради: — Нима қилмоқчисан?

— Ҳайронман. Ўйлаб кўришим керак. Эртага уйига бораман.

— Ўзинг хабар бермоқчимисан? — деди Ҳамдам ажабланиб. — Борма, балога қоласан. Участкавойга айтамиз.

— Сиз... ҳайдовчилар билан гаплашдингизми? — деди Зоҳид унинг гапига эътибор қилмай.

— Гаплашяпман. Учтасини топдим. Кўрмадик, деб туриб олишди. Кўрдим, дейдиган марднинг топилишига ишонмайман...

...Борлиққа шом қўнган маҳалда бўлиб ўтган суҳбатни Зоҳид ҳозир, ярим тунда эслади. Уйига қайтиб ўғилчасининг беҳисоб саволларига жавоб бераётганида ҳам, овқатланаётганида ҳам, ётганида ҳам муаммоларнинг чигал калаваси уни ҳоли қўймади. Хаёлан минг турли кўчаларга кириб жавоб излади. У ер остидаги зулумот йўлакка кириб қолган — рўпарада йилт этган ёруғлик йўқ. Ҳали биринчи қотиллик илдизига болта урмай туриб, иккинчиси мана ман деб турибди.

Кўчада машина кўринди. Секин юраётган машинанинг чироғи йўлни пайпаслаётганга ўхшайди. «Ярим кечада нима қилиб юрибди? — деб ўйлади Зоҳид. — Зарурат бордирки, кўчага чиққан. Жамшиднинг машинаси ҳам юкхонасига ўликни ортиб олиб шундай юргандир, мурдани осишга жой қидиргандир? Э, йўқ, қидирмаган. Катта йўлдан учиб борган. Осиш жойини аниқ билган. Кейин-чи? Кейин қаёққа ғойиб бўлди? Балки, Жамшиднинг машинасидан фойдаланишгандир? Балки... ўзи қайси бир овлоқда ётгандир? Балки... уни ҳам ўлдириб бўлишгандир?... Эҳтимол унинг ўлигини ҳам худди ўша дарахтга осиб қўйишар?»

Эҳтимол... Эҳтимоллар кўчаси тоғдаги сўқмоқлардай беҳисоб. Зоҳидга эса биттагина йўл керак — ҳақиқатга олиб борадиган йўл.

Зоҳид яна бир оз уйга толиб тургач, ўрнига қайтди. Бироқ уйқуси келмади — тонгни бедор тарзда қаршилади.

Эрталабки нонуштадан сўнг ўғлини боғчага олиб боргач, Жамшиднинг уйига қараб кетди. Эски шаҳарнинг кўчалари тор, кўримсиз бўлгани билан номлари асъасаю дабдабадан иборат эди: Шодагул, Файзобод, Қичқириқ, Гулхайри... Маҳаллада дунё кезган бирон амалдор яшаганми ё олам кезишни орзу қилган хаёлпарастми — ҳар нечук жаҳоннинг машҳур шаҳарлари номларини ҳам учратиш мумкин эди. Жамшид яшаган уй Варшава кўчасида экан. Бир арава аранг сиғадиган бу кўча қачонлардир катта кўчалардан ҳисобланган бўлса керак. Уйлар бири биридан кам фарқланади, ҳаммаси эллик-олтмиш йилнинг нарёғида қурилган. Деярли ҳаммасида болахона мавжуд, аммо дарвозаси йўқ. Дарвозага не ҳожатки, кўчага машина сиғмаса? Жамшид яшаган уй болахонаси кўпдан каровсиз бўлганидан нурай бошлаган эди. Қўнғироқ бўлмагани учун Зоҳид кўп йилдан бери бўёқ кўрмаган икки табақали эшикни тақиллатди. Ичкаридан аёл киши овоз берди. Дам ўтмай ёши элликдан ошган бўлса-да, чиройини йўқотмаган бир аёл кўринди. «Онасимикин?» — салом беришдан аввал Зоҳиднинг хаёлига шу савол келди. Аёл саломга алик олгач, Зоҳид ўзини танитди. Аёл эсанкирамади, ажабланмади. Ичкарига ҳам таклиф қилмади. Шу сабабли Зоҳид мақсадини дабдурустдан айтишга иккиланди. Аёл мезбонлик одобига зид иш тутаётганини билиб, ҳижолатомуз тарзда изоҳ берди:

— Адалари инсульт бўлганлар. Қўл-оёқлари ишламайди. У киши билмай қўя қолсинлар, дардларига дард қўшилмасин.

«Нимани билмай қўя қолганлари маъқул? — деб ўйлади Зоҳид. — Бу аёл биладими? Биров хабар қилдими? Ким?»

— Кечирасиз, сиз Жамшиднинг онасимисиз? — деб сўради Зоҳид ажабланганини яширмаган ҳолда.

— Мен... нима десам экан... — аёл ўнғайсизланди, кейин паст овозда: — Мен ўгай онасиман, — деб қўйди.

— Узр, билмаган эдим.

— Оналари... Жамшиджон қамалганларида узилган эканлар. Менинг... болам йўқ, Жамшиджонга она бўлармикинман, деб умид қилувдим. Хом хаёл экан. Адаларига қараб ўтирибман... Пешонам шу экан...

Бу аёлга Зоҳиднинг раҳми келди. Кўз олдига Жалол шилимшиқнинг онаси келди. Бола кўрганига пушаймон еган, қошларини чимириб, одамга менсимай қаровчи бу аёл киму тирноққа зор ҳолда яшаган, йигит ёшидаги болага она бўлармикинман, деб умид қилган бу аёл ким? «Хом хаёл эканман», деб турган бу аёл қалбида озгина бўлса-да умид сақланиб қолгандир. «Жамшиджон «она», демасалар ҳам майли, уйлансалар, фарзанд кўрсалар, шу болачалар бувижон, деса, мен уларга оналик қилсам, ювиб-тарасам, оналик меҳримни берсам, келинни қизим десам...» Зоҳид шуларни хаёлидан кечириб, беихтиёр аёлнинг кўзларига қаради. Чиройли кўзлар атрофини ажин қоплаганини энди кўрди. «Ажинлар ўтган умрнинг муҳри», дейишади. Балки муҳри эмас, тарихидир? — деб ўйлади Зоҳид. — Агар ажинларни ўқий оладиган компьютер ихтиро қилинсами? Бу аёлнинг ажинлари нималарни ҳикоя қилар экан? Тунлари бешик тепасида мижжа қоқмай чиқишни орзу қилганлариними? Ё «она» деган биргина сўзни эшитиш илинжида яшаган йиллариними?.. Ҳозир ўгай ўғли ўлимини эшитгач, юзига яна бир ажин тушмайдими?»

(Давоми бор)

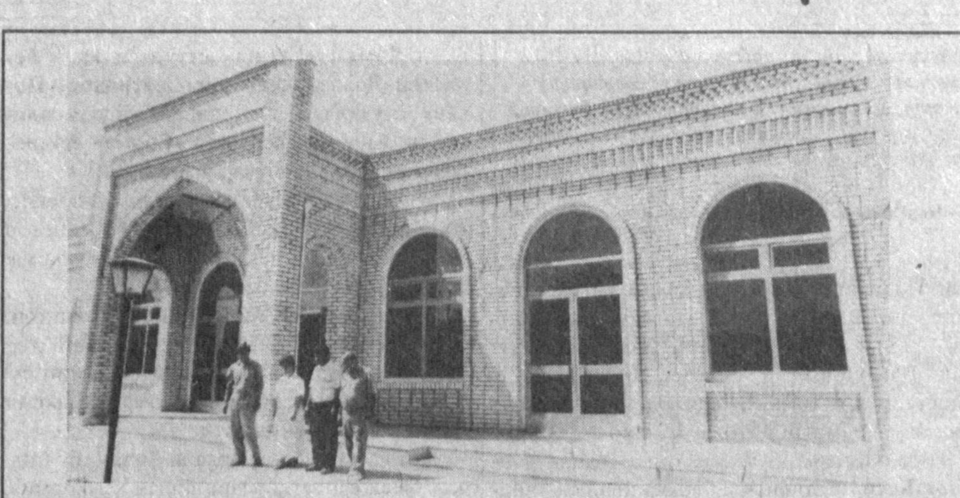

Ҳамшаҳарлар, сизлар учун

«ТУТЗОР»ДАГИ НОВВОЙХОНА ВА ДЎКОН

(Суратли лавҳа)

«Тутзор» даҳаси аҳолиси яна бир қулайликка эга бўлди. Бу ерда кичик нон корхонаси иш бошлади. Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг тўрт йиллик байрами арафасида фойдаланишга топширилган бу корхона—савдо мажмуи кун сайин гавжумлашиб боряпти. Харидорлар сонининг ортиб боришининг сабаби бор, албатта. Чунки дўконда сотилаётган нон маҳсулотлари ҳам сифатлилиги, ҳам ҳозиргина пиширилиб иссиқлигида пештахталарга келтирилиши билан фарқ қилади. Ҳар куни «Тутзор»га келтирилиб турилган кенг турдаги 8-9 тонна бу нон-булка маҳсулотлари дўкон қошидаги кичик новвойхонада тайёрланмоқда.

Биз дўконда бўлганимизда бу ерга харид қилгани келган мижозлар билан суҳбатлашдик.

— Мен меҳнат фахрийсиман, — дейди Ҳамро Каримов. — Олдинлари анча йўл босиб ўзимиздан узоқда бўлган дўконга нон харид қилгани борардик. Бунинг устига нон маҳсулотлари эзилган, сифати ҳам ҳамиша талабимизга жавоб бeравермасди. Янги дўкон узоғимизни яқин қилди. Маҳсулотларнинг сифатлилиги ҳамда иссиқлиги ҳаммамизни ҳушнуд этмоқда.

— Бизга мана шундай нон дўкон ва новвойхонани очиб берганларга минг раҳмат.

Шоҳида Исоқова ўзининг дил сўзларини мана шундай қисқагина ифодалади.

— Цехимизга Германиянинг «Винклер» фирмасидан келтирилган иккита жиҳозлар мажмуаси ўрнатилган, — дейди бизга новвойхонанинг тажрибали технологи Гулчеҳра Ҳошимова. — Бу ускуналар жуда қулай ва унумли.

Ушбу машиналар ёрдамида тайёрланган нонлар ҳамиша юқори сифатли бўлади. Бунинг устига бу техникаларни бошқарувчи усталар унинг барча сир-асрорларини ўзлаштириб олишди. Ҳозирги кунда 15 турдаги нон маҳсулотларини тайёрлаб бераётган кичик корхонанинг фаолиятини янада кенгайтириш ниятимиз бор. Янги новвойхона ва иссиқ нон дўконининг ишга туширилишида шаҳримиздаги 6-нон заводи мутасаддиларининг хизматларини ҳам таъкидламоқ жоиз.

Маҳмуд ОРИПОВ.

СУРАТЛАРДА: янги нон дўконининг олд томонидан кўриниши; савдо залида харид пайти; ёш новвой У. Алиев иш жараёнида.

Рашид Галиев олган суратлар.

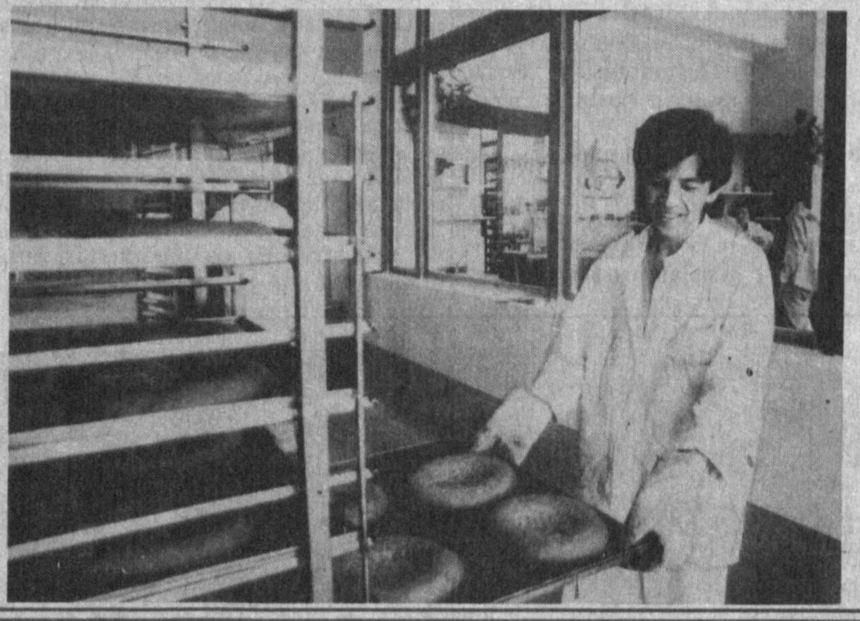

Жаҳон спорт майдонларида

ЧЕМПИОН — ЭЛЧИ

«Формула-1» русумидаги автомобиллар пойгаси бўйича жаҳон чемпиони, германиялик Михаэл Шумахерни бутун дунёда яхши билишади. Энди эса немис спортчисини баланд минбарда, хассос нотиқ сифатида кўрамиз... Бу унинг янги касбидан бир кўриниш, холос. Гап шундаки, «учувчи» чемпион яқинда ЮНЕСКОнинг тарбия ва спорт ишлари бўйича фавқулодда ва мухтор элчиси бўлди. Янги лавозимни расмий қабул қилиш маросими Парижда бўлиб ўтди.

Михаэл Шумахер ушбу ташкилот ҳисобига 250 минг немис маркаси миқдорида (тахминан 170 минг АҚШ долларига тенг) пул ўтказди. Бу маблағлар «Кулфатдаги болалар» халқаро инсонпарварлик дастурини амалга ошириш учун ишлатилади. Спортчи шу йилнинг бошиданоқ ўзининг «жанговар» камзулини «кимошди» савдосида сотилишидан тушган пулдан 40 минг маркасини ҳам ушбу дастур ҳисобига ўтказган эди.

ФУТБОЛЧИ БИЛАН «ҲИСОБ-КИТОБ»

Жазавага тушиб қутирган мухлислар биргина хатоси учун футболчининг жонига қасд қилишга тез-тез уринмоқдалар. Ўтган йили мексикалик футболчи Эскобарнинг «мухлис» қотил ўқидан топган фожиали ўлими бутун дунёни ларзага келтирган эди.

Яқинда Нигерия миллий чемпионатида Лагоснинг «Стейшенери Сторз» командаси билан беллашган «Рейнджерз д^Энугу» клубининг ўйинчиси Жорж Игеневари ҳам тўппончадан отиб ўлдирилди.

Ўйиндан сўнг норози бўлган мухлислар Жоржнинг жамоаси тушган автобусга қарата бир неча марта ўқ уздилар. Ўқлардан бири футболчини оғир ялалади.

Марҳум футболчи, Нигерия терма командасининг аъзоси, ҳозир эса Амстердамнинг «Аякс» клуби сафида ўйнаётган Жорж Финидининг укаси эди.

ТЎЛОВ БИЛАН ҚУТИЛДИ

Шу кунларда бутун дунёдаги бокс ишқибозларининг диққат-эътибори жаҳоннинг экс-чемпиони Майк Тайсонга қаратилган. Яқинда тўрт йиллик танаффусдан сўнг «қафасдан бўшаган шер»нинг биринчи муваффақиятли жанги бўлиб ўтди. Шундай бир-икки ҳамла билан яна у жаҳон чемпиони унвонини қайтариб олиши мумкин. Аммо бу шўрликнинг бошидан ўтган эски можаролар ҳали йўлига анча тўғаноқ бўладиган кўринади. Яқиндагина қайтадан бошланган эски машмашалардан бирини боксчи суднинг аралашувисиз зўрға бартараф қилишга муваффақ бўлди. 1988 йилдан бери собиқ хотини Робин Гивенснинг шахсий котибаси бўлиб келаётган Филисс Поланерга Тайсон мўмайгина пул тўлаб қутилди. Ақчаларнинг миқдори эса жамоатчиликдан қаттиқ сир тутилмоқда. «Агар у ортиқча гап-сўзсиз бу пулни тўламаганида эди,— дейди экс-чемпионнинг адвокати Жон Тромбадори, — Ньюарк шаҳри (Нью-Жерси штати) суди яна боши-кети йўқ «жиноий иш»ни қўзғатган бўларди. Бу эса чемпионлик унвонини қайтариб олиш учун қаттиқ ҳаракат қилаётган Тайсоннинг ишларига ҳалақит бериши мумкин». Адвокатнинг айтишича, боксчи айтилган пулни тўлаган-у лекин ҳеч қандай айбни тан олмаган.

Поланернинг даъвоси эски, у 1990 йили судга мурожаат қилганди, аммо шикоятнинг муҳокамаси турли сабабларга кўра бир неча марта ортга сурилади. 1991 йилда эса Тайсон меҳмонхонадаги хобгоҳига 18 ёшли «Қора Америка гўзали» танловининг ғолиби Дезире Вашингтонни таклиф қилди. Бир йилдан кейин машҳур чемпион ўзи зўрлаганликда айбланиб, 6 йилга «кесилиб» кетди. Табиийки, Поланернинг даъвоси яна ўз-ўзидан четга сурилди.

Аммо «лаънати котиба» Поланер ҳам тутган жойини узиб оладиганлар хилидан эди. Тайсон муддатидан аввал, 3 йилдан сўнг озодликка чиққанини эшитиб, яна эски можарони ковлашга тушди. Эндигина кўксига озодлик шабадаси теккан шўрлик Тайсонни яна судга чақириб, роса 5 соат сўроққа тутишди. «Майк айбномaнинг барча бандларини қатъиян инкор қилди», — дейди унинг адвокати Тромбадоре.

Поланернинг шикоятича эса, (у нақ 25 варақ қоғозга жо бўлган) Тайсон 1988 йили унга «сурбетларча шилқимлик қилган», ҳатто «ўлдираман» дея қўрқитган эмиш. Шунингдек, шикоятда қуйидагича батафсил айтилган ўринлар бор: 1988 йили Москвада бўлганида, боксчи меҳмонхона йўлагида тозаям тўполон кўтарган. Хотини, қайнонаси ва «жабрдийда» Поланерга нисбатан жисмоний куч ишлатиб, уларни биргина ички кийимда ойнаванд лифт кабинасига қамаган. Бахтга қарши, «қора паҳлавон»нинг хотини, киноартист Робин Гиверс 1988 йилнинг охирида ажралиш учун судга берган аризасида ҳам худди шу можаро батафсил эслатилган. У эрини шунингдек, «очкўз, хотинбоз»ликда айблаб, унга турмушга чиққанидан сўнг худди дўзахга тушгандек бўлганлигини зорланиб ёзган экан.

Поланер эса, даъвосининг энг бошиданоқ Тайсонни қайтадан қаматиш нияти йўқлигини билдириб, фақатгина ундан етказилган «ахлоқий зарар»ни тўлашини талаб қилган.

Бахтиёр ҲАСАНОВ тайёрлади.

ПОЛВОНЛАРГА — «ЧУСЭК» СОВРИНЛАРИ

Юртимизда истиқомат қилаётган барча миллат вакиллари ўз миллий байрам ва анъаналарини эркин нишонлаш имкониятига эгадирлар. Куни кеча «Динамо» спорт мажмуида «Чусэк» — корейс миллий байрами ва Корея Республикаси озод этилганлигининг 50 йиллигига бағишлаб «Сирим» корейс миллий кураши бўйича республика турнири бўлиб ўтди.

— «Чусэк» — ҳосил байрами бўлиб, унда халқ сайиллари ва миллий кураш турлари бўйича мусобақалар уюштирилади, — дейди турнирнинг бош ҳаками, «Сирим» кураши федерацияси раисининг ўринбосари Владимир Ким. — «Сирим» курашининг жуда кўп усуллари ўзбек миллий курашига ўхшашлиги учун унга қизиқиш анча каттадир.

60 килограммгача бўлган вазн тоифасидаги полвонлар баҳсида Андрей Хван, Леонид Адианов, Рудольф Ким (ҳаммаси Бекободдан) ғолиб бўлдилар. Қуйидагилар эса 70 килограммлик вазн тоифасидаги совринларни қўлга киритдилар: Одил Хушвақтов, Жалил Мурсиков, Алишер Йўлдошев («Динамо», Тошкент).

80 килограммли вазн тоифасида — Владимир Шмаков, Абдуқосим Махманазаров, Шокир Тўраев (Тошкент); 90 килограммли вазн тоифасида — Армен Багдасаров, Абдуқосим Махманазаров, Артур Айвазян (ҳаммаси Тошкент шаҳридан).

Ғолибларга корейс миллий-маданий маркази ва «Сирим» кураш федерацияси томонидан ҳозирланган мукофотлар топширилди.

Беҳзод ЭГАМОВ.

Бош муҳаррир Эркин ЭРНАЗАРОВ

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

1995 йил 25-30 сентябрь кунлари

ITF UZBEKISTAN '95

International Trade Fair

WTCC®

Халқаро Савдо Кўргазмасида

11 давлатдан 130 фирмаларни тавсия қилади

Кўргазмада халқ хўжалигига тааллуқли кенг спектрдаги замонавий маҳсулот ва технологиялар намойиш этилади.

1995 йил
25 - 30 сентябрь кунлари
ҳар куни соат
10 дан 18.00 гача
"Ёшлик"
спорткомплексида
(Тошкент шаҳри,
Ўзбекистон кўчаси, 98 "а")

Сизларни лутфан кутамиз!

WTCC Жаҳон Савдо Маркази - Кельн, ГФР
INTARCOR - MED - Кельн, ГФР
"ПАХТАКОР" республика бирлашмаси,
Тошкент, Ўзбекистон Республикаси.

«Ўзбек давлат цирки»
Республика бирлашмаси

ТОШКЕНБОЙ ЭГАМБЕРДИЕВ НОМИДАГИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА 2 БЎЛИМДАН ИБОРАТ

КАТТА ЦИРК ТОМОШАЛАРИ

ДАСТУРДА — акробатлар, гимнастикачилар, жонглёрлар, эквилибристлар, ҳаво гимнастикачилари, ҳинд йоги ҳамда ўргатилган ҳайвонларнинг чиқишлари.

Масхарабозлар гуруҳи хизматингизда.

ТОМОШАЛАР:
29 сентябрь соат 18.00 да,
30 сентябрь; 1 октябрь соат 12 ва 15.00 да
БОШЛАНАДИ

Олдиндан чипта сотиш ташкил этилган.
Чипталар накд пулга ва пул ўтказиш йўли билан сотилади.

Касса соат 10.00 дан 18.00 ғача очиқ.
Маълумот учун телефонлар: 44-29-04, 44-35-91.

ДИҚҚАТ!

Тошкент иссиқлик марказида таъмирлаш ишлари олиб борилиши ва 30 сентябргача қуйидаги ҳудудларга иссиқ сув берилиши тўхтатилиши режалаштирилмоқда: Муқимий кўчаси, Чилонзор даҳасининг 1, 2, 3, 4, 5, 7, Е, И-мавзеларда, «Оқтепа», «Бобур», «Грузовой», У. Носир, Стахановчилар, Нукус, Шевченко кўчаларида, «Бошлиқ», «Аэропорт» даҳасида.

Маълумот учун телефон: 55-24-37.

ШАҲАР ТЕЛЕФОН ТАРМОҒИ АБОНЕНТЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Алоқа иншоотларида режали равишда таъмирлаш ишлари олиб борилиши муносабати билан Бобожонов, Қизил Қўшин кўчалари ва тор кўчаларида ҳамда 35 «Б», 39, 40, 41, 42, 43, 44-уйлар ва Марказ 17/18 даҳасида яшовчи 40-АТС абонентларида вақтинча, 4 октябргача телефон алоқаси бўлмайди

Тошкент шаҳар телефон алоқаси ва радиолаштириш ишлаб чиқариш бирлашмаси.

Сирғали туманидаги «Бойсун» кичик корхонаси ТУГАТИЛАДИ

Даъволар эълон чиққан кундан бошлаб бир ой мобайнида 50-42-16 рақамли телефон бўйича қабул қилинади.

Тошкент оқшоми

Муассис: Тошкент шаҳар ҳокимлиги

Газета Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитасида рўйхатга олинган. Рўйхат сони ~ 10.

Манзилимиз: 700000, Тошкент шаҳри, ГСП, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Телефонлар: хатлар ~ 33-29-70; эълон ва тижорат хабарларини жойлаштириш масалалари бўйича~ 33-81-42

Эълонлар ва тижорат хабарлари аниқ ва тўғрилиги учун жавобгарлик уларни берган ташкилот ва шахслар зиммасидадир.

Нашрни етказиб бериш масалалари бўйича турар жойлардаги почта бўлимларига ёки "Тошкент почтаси" шаҳар почта корхонасининг фойдаланиш бўлимига ~ 33-74-05 телефонига мурожаат қилишингиз мумкин.

Ҳажми ~ 2 босма табоқ. Офсет усулда чоп этилади. Қоғоз бичими - А-2. Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. Нашр кўрсаткичи - 64690.

"Шарқ" нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: "Буюк Турон" кўчаси, 41-уй.

Душанба, чоршанба ва жума кунлари чиқади. Буюртма Г—0387 •Босмага бериш вақти 11.30. 1 2 3 4 5 6.